www.nv-online.info

№ 87 (4236)

3 лістапада 2017 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Ідзе падпіска на «Народную Волю» на снежань 2017-га і на першую палову 2018 года.

Хто «заказаў» паляванне на Уладзіміра Някляева?
І хто не пускае Аляксандра Лукашэнку і Уладзіміра Макея ў Еўропу?

Ад рэдакцыі

Не паспелі чытачы "Народнай Волі" прачытаць у мінулым нумары артыкул "Паляванне на Уладзіміра Някляева", як стала вядома: суддзя Ленінскага раёна г.Мінска Святлана Метлянок пакарала вядомага паэта і палітыка 10 суткамі арышту. За што? За словы "Калі ёсць воля бараніць свае правы, дык трэба выходзіць і бараніць", сказаныя У.Някляевым у адказ на пытанне вядучага тэлеканала "Белсат" напярэдадні так званага "Маршу абураных беларусаў 2.0". У акцыі ён не ўдзельнічаў, і ўсё ж міліцыя склала на яго пратакол за "заклік да правядзення масавага мерапрыемства з парушэннем яго арганізацыі і правядзення".

Заўважым: падставай для "пратакалістаў" стала нават не інтэрв'ю тэлеканалу "Белсат", а яго інтэрпрэтацыя на сайце "Хартыя'97". А гэта розныя рэчы.

Калі ў судзе Уладзіміру Някляеву прадаставілі слова, ён сказаў: "*Яны скінулі вам гэтую справу, як сена: маўляў, з'ядуць. Дзе тут мае словы пра тое, што я нібыта заклікаў? Я не адмаўляюся ад слоў "Калі ў вас ёсць воля бараніць свае правы, дык трэба выходзіць і бараніць". Гэта ўмоўны сказ, яго вывучаюць у шостым класе. Той міліцыянт, які склаў гэты дакумент, непісьменны. Адразу кажу, што спасылка на "Хартыю'97" да мяне не мае дачынення, і загаловак іншы, чым на "Белсаце". Гэта проста жаданне пакараць чалавека па нейкіх выдуманых словах і дзеяннях, якія ён не рабіў і не казаў*".

Вердыкт, вынесены суддзёй Святланай Метлянок, узарваў інфармацыйную прастору. Не можа не звярнуць увагу на яго і "Народная Воля". Рэдакцыя вырашыла падысці да сітуацыі з розных бакоў, паглядзець на судовае рашэнне праз прызму ўсяго грамадска-палітычнага жыцця краіны, яе дзяржаўных інтарэсаў. Мяркуем, слушная пазіцыя, выкладзеная вядомым нашым калумністам Аляксандрам Класкоўскім, працяг тэмы – на 2-й старонцы.

СТАЛА ВЯДОМА...

Лукашэнка ў Абу-Дабі сустрэўся з Парашэнкам

Аляксандр Лукашэнка 2 лістапада сустрэўся ў Абу-Дабі (ААЭ) з прэзідэнтам Украіны Пятром Парашэнкам. "*У гандлёва-эканамічных адносінах мы вельмі актыўна супрацоўнічаем. Наш таваraабарот ужо, нягледзячы на рознага роду праблемы і перашкоды, склаў больш за 3 млрд долараў, напэўна, дзесьці 3,5 млрд долараў будзе на сённяшні дзень. Але ў нас ёсць вельмі добрая магчымасць пашырыць супрацоўніцтва за кошт узаемадзеяння рэгіёнаў*", – цытуе Лукашэнку прэс-служба прэзідэнта Беларусі.

Новы імпульс развіццю адносін паміж краінамі, упэўнены афіцыйны беларускі лідар, дасць першы форум рэгіёнаў Беларусі і Украіны, які рыхтуюцца правесці ў Гомелі.

"*Што тычыцца палітычнага ўзаемадзеяння, то ў нас увогуле праблем няма. Мы абсалютна прытрымліваемся таго курсу, па якім дамовіліся ісці*", – падкрэсліў Лукашэнка. Кіраўнік Беларусі заўважыў, што нават на вялікай адлегласці ад сваіх краін прэзідэнты знайшлі магчымасць сустрэцца і разгледзець праблематыку адносін. "*Сёння ў нас ёсць магчымасць абмеркаваць тыя пытанні, якія, магчыма, маюць патрэбу ў дадатковым імпульсе з нашага боку. Я хачу вас запэўніць, што мы заўсёды былі людзьмі адказнымі: калі мы абяцаем, мы гэта робім. Я хачу гэта вам гарантаваць і на будучыню*", – заявіў Лукашэнка.

Парашэнка адзначыў актыўную працу над рэалізацыяй раней дасягнутых дамоўленасцяў, пачынаючы ад пытанняў дэмаркацыі і заканчваючы гандлёва-эканамічным супрацоўніцтвам. "*Я гэтае пытанне трымаю на кантролі*", – падкрэсліў прэзідэнт Украіны. Ён выказаў задавальненне ў сувязі з тым, што бакі пашыраюць узаемадзеянне па розных напрамках, уключаючы эканоміку і сацыяльную сферу.

Лукашэнка наведвае Аб'яднаныя Арабскія Эміраты з рабочым візітам. Падчас паездкі запланаваныя перамовы беларускага кіраўніка з кіраўніцтвам краіны, а таксама шэраг сустрэч з прадстаўнікамі бізнес-колаў. Пётр Парашэнка знаходзіўся ў ААЭ з рабочым візітам 1–2 лістапада. Напярэдадні ён здзейсніў афіцыйны візіт у Саудаўскую Аравію.

Марына НОСАВА.
(БелаПАН.)

Фото BELTA/BY

ТЭНДЭНЦЫЯ

Знешнегандлёвы абарот за дзевяць месяцаў 2017 года павялічыўся на 22,4 працэнта

Знешнегандлёвы абарот у студзені–верасні 2017 года склаў 45,1 млрд долараў ЗША, павялічыўшыся на 22,4% у параўнанні з аналагічным перыядам 2016 года, паведамляе прэс-служба Дзяржаўнага мытнага камітэта Беларусі.

Пры гэтым тавараабарот з краінамі Садружнасці Незалежных Дзяржаў склаў 61% агульнага тавараабароту Беларусі. Экспарт у краіны СНД павялічыўся на 23,1% да 12,8 млрд долараў, імпарт – на 23,7% да 14,7 млрд долараў.

Тавараабарот з краінамі Еўрапейскага Саюза ўзрос на 22,5%. Экспарт вырас да 5,5 млрд долараў, імпарт – да 4,8 мільярда.

Асноўнымі партнёрамі Беларусі ў знешнім гандлі з`яўляюцца Расія, Украіна, Кітай, Германія, Вялікабрытанія, Польшча, Нідэрланды, Літва, Турцыя, Італія, Казахстан.

Асноўныя экспартаваныя тавары – нафтапрадукты, калійныя ўгнаенні, малочныя прадукты, грузавыя аўтамабілі, трактары. Вядучыя пазіцыі ў імпарце з іншых дзяржаў займаюць сырая нафта, газы нафтавыя і нафтапрадукты.

Андрэй СЕРАДА. (БелаПАН.)

БРУСЕЛЬ–МІНСК

Андрэа ВІКТАРЫН: ЕС падтрымлівае Беларусь у перамоўным працэсе з МВФ

Еўрасаюз падтрымлівае Беларусь у перамоўным працэсе з Міжнародным валютным фондам аб выдзяленні новага крэдыту, заявіла кіраўнік прадстаўніцтва ЕС у Беларусі Андрэа Віктарын 2 лістапада на Кастрычніцкім эканамічным форуме (KEF) у Мінску.

"*Еўрапейскі Саюз заўсёды спрабаваў падтрымліваць Беларусь і дапамагаць у перагаворным працэсе з Міжнародным валютным фондам. І павінна падкрэсліць нашу перакананасць у тым, што пагадненне з МВФ, калі яно будзе дасягнута, значна палепшыць сітуацыю ў беларускай эканоміцы, а таксама паслужыць сігналам для ўсяго свету, наколькі Беларусі вельмі важна сфарміраваць станоўчы імідж і пасылаць верныя сігналы міжнароднай супольнасці*", – сказала Віктарын.

(БелаПАН.)

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Не было б шчасця...

Пасля дыскваліфікацыі расійскага лыжніка **Аляксандра Лягкова** беларус Сяргей Далідовіч падняўся на 4-е месца ў пратаколе гонкі на 50 км з масавым стартам на зімовай Алімпіядзе-2014 у Сочы.

Дарэчы, дысцыплінарная камісія вывучае зараз кейсы іншых спартсменаў: **Аляксея Петухова**, **Яўгеніі Шапавалавай**, **Юліі Івановай** і **Максіма Вылягжаніна**. Калі апошняга таксама дыскваліфікуюць (а гэта вельмі верагодна), Сяргей Далідовіч амаль праз чатыры гады пасля старту прынясе Беларусі яшчэ адзін, бронзавы, медаль Алімпіяды ў Сочы.

БЕЗ РУЖОВЫХ АКУЛЯРАЎ

Аляксандр КЛАСКОЎСКІ,
спецыяльна для "Народнай Волі"

Ці не зашмат на сябе бяруць сілавікі?

Апошні прысуд Уладзіміру Някляеву ў выглядзе дзесяці сутак арышту выглядае цынічным, амаральным нават па беларускіх мерках. Увогуле ўлады часта выкарыстоўваюць у дачыненні да апанентаў тактыку дробнага фолу – каб, не даводзячы іх да статусу палітвязняў, дапячы, атруціць жыццё, адбіць ахвоту да палітычнай актыўнасці метадычнымі адміністрацыйнымі пакараннямі. Але такога яшчэ не было: суд сталічнага Ленінскага раёна расцаніў як заклік да ўдзелу ў несанкцыянаванай акцыі… развагі паэта ў інтэрв'ю "Белсату". Хаця Някляеў на той акцыі і не быў, а перад відэакамерай казаў аб праве беларусаў абараняць свае інтарэсы, не называючы ні часу, ні месца канкрэтнага маршу.

Дык за што? Навошта? Можа, гэта прыклад "жэстачайшай лібералізацыі" па-беларуску, пра якую днямі абвясціў у парламенце міністр унутраных спраў Ігар Шуневіч?

Калі ж без іроніі, то недарэчнае, фантасмагарычнае пакаранне можна расцаніць, перш за ўсё, і як замах на свабоду выказвання. З такім поспехам можна засудзіць усю незалежную журналістыку, якая піша аб пратэстах. Не выключана, што асобныя разумнікі неўзабаве і за гэта возьмуцца.

Хто ж так шчыруе? Цяжка сабе ўявіць, што Аляксандр Лукашэнка з Эміратаў дае распараджэнне: спаймайце там мне гэнага паэта і – за краты на дзесяць сутак (ды яшчэ падсадзіце якога вашывага валацугу ў камеру). Такія фокусы на вачах у Еўропы (якая працягвае пільна маніторыць сітуацыю ў Беларусі) відавочна недарэчы і фінансава-эканамічнаму блоку ўрада. Вось на мінулым тыдні прэм'ер Андрэй Кабякоў на інвестыцыйным форуме ў Люксембургу ўсяляк завабліваў заходніх таўстасумаў, каб укладалі грошы ў Беларусь. Але ці багата знойдзецца дурняў прыходзіць з капіталамі ў краіну, дзе любога могуць ні за што ні пра што запіхнуць на нары? Нарэшце, усё новыя і новыя факты палітычнага пераследу псуюць высілкі замежнапалітычнага ведамства на чале з Уладзімірам Макеем.

Дарэчы, цяперашняя разрадка ў дачыненнях з Захадам – ужо другая. Першая спроба была ў 2008–2010 гадах, аднак тыя старанні пайшлі сабаку пад хвост пасля разгону Плошчы і канвеера жорсткіх судоў (трапіў тады пад раздачу і той самы Някляеў з шэрагам іншых кандыдатаў у прэзідэнты). Гэта быў зорны час для сілавікоў, яны аказаліся на кані, атрымалі зручную магчымасць давесці кіраўніцтву сваю патрэбнасць, неабходнасць жорсткіх унутраных сцэнарыяў (і шчодрага фінансавання адпаведных структур). Але краіна ў выніку капітальна прайграла, адносіны з Захадам былі адкінуты далёка назад. Хто падлічыць, колькі Беларусь страціла ад санкцый, колькі недаатрымала інвестыцый, перадавых тэхналогій? Звыш таго, за час варажнечы з Захадам узмацнілася залежнасць ад Масквы.

Дык хто зноў ставіць палкі ў колы замежнай палітыцы Беларусі? Найхутчэй, што ў выпадку з Някляевым, у іншых падобных сюжэтах (свежы прыклад – пераслед актывіста Алеся Меха ў Кобрыне) працуе прымітыўная логіка дзеячаў сілавога блока, якім прадпісана забяспечваць "парадак". І выглядае так, што ў межах задачы здушэння публічных пратэстаў Някляева вырашана проста дабіць як маральна, псіхалагічна, так і фізічна. Падкрэслю: і фізічна таксама. Бо пасля адной з мінулых адсідак ён скардзіўся, што ў ізалятары не атрымаў своечасова медыцынскай дапамогі, патрэбных лекаў. У дзень жа апошняга суда, 1 лістапада, Някляеў збіраўся ў бальніцу на абследаванне і пасля прысуду папрасіў жонку Вольгу, калі яго адразу павязуць на Акрэсціна, перадаць у ізалятар медыкаменты. Дзякуй Богу, пакуль рашэнне суда не ўступіла ў сілу і паэт на свабодзе.

Вядома, камера на Акрэсціна – далёка не шпітальная палата. І тое, што нейкія адэпты заціскання гаек фактычна заганяюць у труну немаладога Някляева, буйную яркую асобу з беларускай творчай эліты, – гэта проста нацыянальная ганьба.

Сілавікі відавочна хочуць паказаць, што па-ранейшаму яны ў доме гаспадары. Але на справе групоўка з рэпрэсіўным мысленнем аказвае мядзведжую паслугу і кіраўніцтву дзяржавы, у інтарэсах якога нібыта шчыруе. Дастаткова згадаць брутальны разгон Дня Волі мінулай вясной у Мінску, шытую белымі ніткамі "справу патрыётаў". Той зрыў у рэпрэсіі сур'ёзна абцяжарыў працэс нармалізацыі дачыненняў з Еўропай. Дыпламатам давялося са скуры вылузвацца, каб залагодзіць сітуацыю. Закулісна абяцалі, што зрываў болей не будзе. Цяпер наверсе, здаецца, маракуюць, як тую "справу патрыётаў" спусціць на тармазах без страты твару.

Між тым праваабаронцы, каментуючы прысуд Някляеву, заявілі, што гатовы прызнаваць палітвязнямі і тых, каго садзяць на кароткія тэрміны. Так што і ведамству Макея, і самому Лукашэнку, калі ён выправіцца неўзабаве ў Брусель на саміт "Усходняга партнёрства", могуць быць зададзены непрыемныя пытанні і пра казус Някляева, і пра іншыя рэпрэсіўныя сюжэты (справы "Белага лёгіёна", прафсаюза РЭП).

Вось так заходні вектар, жыццёва патрэбны для незалежнасці і развіцця Беларусі, зноў і зноў аказваецца пад ударам праз тое, што ў кагосьці пад фуражкай мысленне на ўзроўні унтэра Прышыбеева.

ВЕРДИКТ

Сергей НЕРОВНЫЙ

Красная ловушка

За семнадцатым годом сразу следует тридцать седьмой.
Аркадий ДАВИДОВИЧ

100 лет прошло с момента взятия власти в России большевиками. Отдельные «идейные» товарищи 7 ноября понесут цветы к монументу вождя коммунистов В.Ленина, поклонятся, скажут пафосную речь, а вечерком в честь праздника побалуются «Бобровым», затянутся дорогой сигарой. В Беларуси такой подход приветствуется. В иных странах, в том числе России, в этот день будут демонстрировать фильмы, в которых «доброго дедушку» и его соратников покажут такими, какими их в советские времена не было принято показывать. 7 ноября в России – день скорби, как говорят, по «красным и белым», по всем погибшим. Это, пожалуй, верный подход.

Если верить К.Марксу, который и родил теорию красной утопии – коммунизма, Россия не являлась первым претендентом на революцию. Маркс и Энгельс ожидали революций в развитых индустриальных странах, где был многочисленный класс рабочих, например, в Германии и Великобритании.

Первая мировая война внесла коррективы в теорию Маркса. Оживился Ленин, волюнтарист и циник, вознамерившийся подтолкнуть историю в нужном направлении. В преимущественно крестьянской России.

Солдаты, уставшие от войны, и совсем обедневшие крестьяне в начале 1917 года стали бунтовать. В феврале царский режим пал, открыв дорогу демократическим преобразованиям. Сторонники Ленина вошли в Советы, получив немало власти. Однако Ленину нужна была полная власть. А Германии нужно было вывести Россию из войны. И Ленин становится секретным оружием Германии. Его переправляют из швейцарской ссылки в Петроград, снабжают деньгами…

Энергия, жажда власти, мастерство в интригах и напор Ленина, зажигательные речи руководителя Петросовета харизматика Троцкого, действия других обученных большевиков привели к вооруженному перевороту 7 ноября (25 октября по старому стилю). Это был именно переворот – так его долгое время называли сами победители. Потому что революция в классическом понимании – это когда идут многотысячные демонстрации, происходят стычки, режим шатается и падает. Пример – февральская революция, положившая начало демократизации в России. А октябрьский переворот – это когда «промедление смерти подобно», это когда всё произошло за одну ночь. Это потом коммунисты хватились и назвали вооруженный захват власти красиво – Великим Октябрем.

Вскоре большевики показали свою суть – разогнали Учредительное собрание («караул устал»). Не имея опыта управления страной, но вооруженный утопической теорией построения коммунизма, Ленин нащупывал «точки опоры». С легкостью жертвовал землями, жестоко расправлялся с «чуждыми классами», грезил мировой революцией. Бросил созданную армию на Варшаву, надеясь зажечь революционный пожар в Европе. Поляки армию Тухачевского разгромили.

Разруха в стране заставила Ленина «поступиться принципами», разрешить частную собственность и предпринимательство. Однако в политике царил диктат: были запрещены другие политические партии, соперники преследовались, конкурентные выборы не проводились. Красная армия переключилась на внутренние фронты, громя несогласных. Тысячи человек были убиты главной спецслужбой большевиков – ЧК.

Хорошо известно, что внутри правящей группировки, захватившей власть в России, шла борьба не на жизнь, а на смерть. Едва Ленин ослабел физически, его безжалостно стали оттеснять от власти. Чувства безысходности, ненужности, предательства овладевали больным вождем. Еще вчера всесильный и авторитетный он стремительно превращался в «разбитое корыто». Богиня Клио не пощадила заносчивого Ленина – он, по сути, не нашел себя ни в семейной жизни, ни в политической. Мечты о триумфе коммунизма, «живом творчестве масс» и «невиданном государстве с человеком нового типа» рухнули в одночасье. Он не умел разгребать «авгиевы конюшни» – строить, он умел разрушать.

Строили другие вожди. Сталин, Хрущев, Брежнев… Они строили красную утопию по-своему, в меру своего опыта, знаний, целесообразности. Сталин подчинил крестьянство, загнав его в колхозы и организовав голодомор, подчинил рабочих, отдав их под власть «красных директоров», подчинил чиновников с помощью «карающего меча» НКВД. Он заставил страну жить в страхе и сам жил в страхе. Как и Ленин, он мечтал о мировом коммунизме, готовил армию к броску на Ла-Манш, но заигрался с Гитлером и едва не лишился страны и власти. Его последние годы были ужасны – он впадал в прострацию и совершал ошибки, соперники из Политбюро ждали его смерти и готовы были приблизить ее. После смерти его развенчали на весь мир и выбросили из Мавзолея.

Новые вожди не только не построили коммунизм, но и уничтожили страну. Красная ловушка захлопнулась.

Народная Воля http://www.nv-online.info 3 ЛІСТАПАДА 2017 г.

ТОЧКА ЗРЕНИЯ

Александр ФЕДУТА

«Самый гуманный суд в мире»

Вынесенная в заглавие цитата, возможно, не будет понятна нашим молодым читателям, но те, кто застал еще приснопамятный Советский Союз, хорошо помнят сцену из «Кавказской пленницы»: жулик по прозвищу Трус (Георгий Вицин) на заседании, где его и всю банду, созданную председателем райисполкома, судят за похищение отличницы, спортсменки, комсомолки, истошно вопит:

– Да здравствует советский суд – самый гуманный суд в мире!

Вопль подсудимого встречает хохот присутствующих – и тех, кто слушал его в зале суда, и тех, кто сидел в зрительном зале кинотеатра и дома перед телевизорами.

Принято было считать: смеются над неуместностью типично «первомайского» призыва, озвученного жуликом, преступление которого очевидно. На самом деле смеялись над характеристикой суда, не слишком ассоциировавшегося с гуманностью: после многих лет репрессий, когда несовершеннолетних детей сажали по пресловутому «закону о колосках», а десятилетки, отбытые «членами семей изменников родины», и вовсе никого не удивляли.

У нас, – в современной Беларуси, «самый гуманный суд в мире».

Вспомним…

Подсудимый просит возможности проконсультироваться с адвокатом. Судья считает это нецелесообразным и в такой возможности ему отказывает. И после этого со спокойной совестью выносит смертный приговор.

Глухонемого осуждают за то, что он выкрикивал во время акции протеста антиправительственные лозунги. «Факт» был «засвидетельствован» двумя сотрудниками правоохранительных органов. Глухонемого отправили «на сутки».

Кандидата в президенты избивают неизвестные в форме неустановленного образца – причем при полном попустительстве присутствующих работников милиции. Суд не прилагает ни малейших усилий для установления того, почему все-таки работники милиции бездействовали, а избитому кандидату дает срок два года – «условно», но дает.

Скажете, это дела минувших дней. С той поры, мол, много разного другого случилось. Но вот, пожалуйста, последние примеры.

Суд присуждает штраф кобринскому активисту Александру Меху. Официальная версия: за неподчинение законным требованиям власти. А было ли это неподчинение? И при каких обстоятельствах? Где нейтральные свидетели? Человек вышел на улицу после того, как обнаружил в квартире приятеля, также местного активиста, штучку, похожую на прослушку, а его неизвестные люди в масках – лицом в асфальт. Вначале суд оправдывает А.Меха, но омоновское начальство через областную инстанцию добивается пересмотра дела. И вчера невиновный становится виновным – плати штраф!

А вот самый свежий эпизод. Суд Ленинского района г.Минска отправляет немолодого (увы, бывает) поэта Владимира Некляева на десять суток за якобы имевший место призыв к незаконной акции. При этом рассматривать комментарий, данный Некляевым аккредитованному в Минске телеканалу «Белсат», суд отказывается, опираясь на «выжимку», сделанную (и сфальсифицированную, с моей точки зрения) неаккредитованным в Минске интернет-ресурсом «Хартия'97». То есть судили Некляева не за то, что он на самом деле говорил, а за то, что ему приписали.

А к кому тогда суд гуманен?

К коррупционерам, «погасившим ущерб государству».

К бизнесменам, чья деятельность осуществлялась вне рамок закона, однако «ущерб был погашен».

Во времена «Большого террора» был такой термин: «социально близкий элемент». То есть следователь, а затем прокурор и судья ставили себя на место подсудимого и находили смягчающие обстоятельства. Вот в нашем случае на место коррупционера и бизнесмена, нарушающего закон, наши суды себя легко ставят. А вот представить себе, что они протестуют против установки подслушивающего устройства или высказывают точку зрения, отличающуюся от официальной, – нет.

Понятно, такие как Мех, Некляев для них – социально не близкие. К ним гуманизм оказывается не вполне применимым.

Демократия по-белорусски.

Пасля суда. З жонкай.

АДКРЫТЫМ ТЭКСТАМ

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ:

«Мяне хочуць адправіць на той свет…»

Некаторыя вострыя пытанні "Народная Воля" задала самому Уладзіміру Някляеву – гэтымі днямі ён яшчэ на волі.

– Уладзімір Пракопавіч, як думаеце, чаму вам далі не штраф – няхай нават і самы вялікі, не папярэджанне, а менавіта 10 сутак?

– У мяне сёння ноччу зноў здарыўся гіпертанічны крыз. Як ні трымай нервы ў кулаку, але, калі бачыш, з якім цынізмам выносяцца такія прысуды, арганізм не вытрымлівае...

Чатыры экспертызы паважаных арганізацый – ПЭН-цэнтра, Беларускага саюза пісьменнікаў, Беларускай асацыяцыі журналістаў, адказ самых вядомых праваабарончых арганізацый! Усе выказаліся, што ў маіх словах не было ніякага закліку, але беларуская Феміда прыняла іншае рашэнне, абвяргаючы відавочнае.

Няма ніякіх прычын для таго, каб пасадзіць мяне на 10 сутак за тое, чаго я не рабіў і чаго не казаў.

– Ці ёсць у вас адказ на пытанне, хто "заказаў" Някляева?

– Я не буду называць канкрэтных імёнаў і прозвішчаў. Раскажу толькі такі выпадак, які адбыўся падчас суда.

Амаль на кожным маім судзе бывае прадстаўнік КДБ. І ў мяне складваецца ўражанне, што менавіта гэты супрацоўнік кіруе ўсім судовым працэсам, бо, як я заўважыў, суддзя рэагуе нават на ягоную міміку. Такі чалавек быў і на апошнім працэсе. І як толькі суддзя абвясціла вырак, ён адразу выйшаў з залы, але ўслед за ім пайшоў і адзін з маіх таварышаў, якому я параіў прыглядзецца да паводзін спецслужбіста. Прадстаўнік спецслужбы зрабіў некаму кароткі званок і прамовіў: *"Приговор озвучен"*.

Я лічу, што гэта не выпадковасць.

– Чаму вас адразу з залы суда не павезлі адбываць прызначанае пакаранне?

– Па законе я маю права абскардзіць рашэнне раённага суда. У дадзеным выпадку гэта, канешне, абсалютна бессэнсоўная справа, але магчымасць ёсць. Гэтым і тлумачыцца тое, што мяне адразу не забралі. Я маю дзесяць дзён на тое, каб падаць скаргу. Вось зараз якраз думаю, ці варта гэтым займацца і паліць нервы.

– А вы казалі суддзі, што ў вас часта здараюцца гіпертанічныя крызы і кожны з іх можа быць, барані Божа, апошнім?

– Яна ведае. Але гэта не мае ніякага значэння. На мінулым судзе я прадставіў дакумент, які сведчыў пра тое, што я насамрэч хворы і што ў гэты дзень і гэты час павінен быць у доктара, але суддзя не звярнула на яго ніякай увагі, проста прыхавала.

А што тычыцца здароўя, дык мне і сёння прапанавалі шпіталізацыю, але я адмовіўся, бо трэба ж вырашаць пытанні з гэтым судом.

– Вас не ўпершыню фактычна ні за што кідаюць за краты, у ізаляцыю, у нечалавечыя ўмовы, дзе ўсяляк прыніжаюць, не даюць лекі і адбіраюць нават алоўвак. Складваецца ўражанне, што Някляева нехта проста хоча звесці з гэтага свету. Каму выгадна, каб вы, прабачце, склеілі ласты?

– Так, калі скласці ўсё адно да аднаго, то разумееш, што ўсё невыпадкова. Прычым здзекуюцца наўмысна. У інструкцыі, якая ўтрымлівае правілы паводзін у ізаляцыі, чорным па белым напісана, на што мае права зняволены. Сярод іншага – права на гадзіннік, на паперу, на адваката, на юрыдычную дапамогу. А насамрэч нічога гэтага няма! І калі я прашу даць магчымасць мне пісаць, то чую ў адказ: *"А раптам вы возьмеце і выкалеце сабе глаз гэтай ручкай, а потым на нас зваліце!"* Вось і ўся размовы. І ім усё роўна, што са мной здарыцца – інсульт ці інфаркт. Яны адкрытым тэкстам пра гэта кажуць.

Я не аматар усякіх канспіралагічных сюжэтаў, але калі кожны раз цябе арыштоўваюць так, быццам хочуць забіць альбо быццам затрымліваюць буйнога злачынцу, – усё гэта робіцца, каб стварыць невыносную атмасферу, каб напружыць...

Калі ты ў ізаляцыі, а яны ствараюць атмасферу ціску на сям'ю – ты таксама перажываеш, што там і як.

Калі прывозяць у турму і не даюць лекаў – чакаюць, што з табой будзе.

Калі ў цябе гіпертанічны крыз, яны не выклікаюць "хуткую дапамогу".

І гэта тройчы паўтарылася ўжо! І зараз, відаць, гэтаксама будзе. Дык што гэта такое? Відавочна тэндэнцыя да таго, каб мяне звесці з белага свету. Бо гэта паўтараецца раз за разам.

– Але ўсё роўна не разумею, каму выгадна, каб Някляеў аддаў Богу душу. Прабачце, канешне, за цынізм, але, як ні круці, мінусаў у гэтым больш, чым плюсаў.

– Я даўно жыву на свеце і добра ведаю псіхалогію людзей. Магчыма, ва ўладзе ці сілавых структурах, спецслужбах ёсць нехта, хто хоча зрабіць хуткую кар'еру. І нічым не грэбуе.

Канешне, калі задавацца пытаннем, ці выгадна гэта ўладам, то адказ не такі і просты...

– Улады пакуль не адказалі за гучныя знікненні Захаранкі, Ганчара, Красоўскага і Завадскага. Многія памятаюць і пра дзіўную смерць Генадзя Карпенкі, які рэдка скардзіўся на здароўе...

– Магчыма, калі мяне давядуць да краю, хтосьці і разззлуецца. Альбо зробіць від, што раззлаваўся. Але ўнутрана, можа, і выдыхне...

– Уладзімір Пракопавіч, а вас не крыўдзіць, што вашы калегі-палітыкі так слаба рэагуюць на тое, што адбылося? У судзе не было бачна кіраўнікоў усіх палітычных партый, ніхто не ініцыяваў пікеты каля суда, не чуваць галасоў і выразна акрэсленай пазіцыі вашых былых калег з кампаніі "Тавары праўду!". Хаця па вялікім рахунку гаворка ідзе пра жыццё чалавека! Дэфіцыт салідарнасці? Ці ўсім напляваць?

– Я не дзіця, каб крыўдаваць, усё разумею. А чаму так адбываецца – лепей у іх саміх спытаць...

Ведаю, што ў той жа дзень, калі мяне судзілі, мае былыя калегі з "Тавары праўду!" сустракаліся з прадстаўніком Міністэрства абароны – размаўлялі пра дзедаўшчыну.

Думаю, усе разумеюць, што быў «заказ» на Някляева. І калі будзеш катэгарычна пратэставаць, значыць, ты пратэстуеш супраць таго, хто аддаў загад паляваць на Някляева. Гэта небяспечна.

На Еўранэсе я вельмі рэзка выступаў, гаварыў пра Статкевіча, пра рэпрэсіі – у нас жа апошнім часам ні дня без суда не абыходзіцца! Але маё выступленне мікшыравалася іншымі выступоўцамі – маўляў, прагрэс пераважае. Па сутнасці, сёння толькі Беларускі нацыянальны кангрэс займаецца акцыямі пратэсту і барацьбой з несправядлівасцю. Астатняя апазіцыя перайшла ў офісны рэжым, і найперш мая былая кампанія, якая імітуе нейкі дыялог з уладай. У іх стратэгічная мэта – неяк уладкавацца ў гэтую ўладу, таму яны не могуць выступаць супраць яе, абараняючы Уладзіміра Някляева. Гэта не ў іх інтарэсах.

Але я не здаюся. Улада мяне ціснe, а мая задача – выстаяць.

– І выжыць!

– Так, калі Бог дасць выжыць, то будзем стаяць...

Марына КОКТЫШ.

ЭКСПЕРТЫЗА

Антон ГАШЫНСКІ, адвакат:

«Парушэнне закона відавочнае…»

Выступаючы ў судзе, прафесійны адвакат Антон Гашынскі звярнуў увагу на тое, што супрацоўнікі міліцыі недакладна ўжылі пры складанні пратакола словы Уладзіміра Някляева і недакладна пазначылі крыніцу, што ёсць парушэнне закона.

"Паводле пратакола, Някляеў выказваўся сайту "Хартыя'97", але гэта недакладна. Ён даваў інтэрв'ю "Белсату". Да таго ж з кантэксту вырваны адзін абзац, а ўсё астатняе – гэта меркаванне журналіста", – сказаў адвакат.

Абаронца лічыць, што як мінімум справу Някляева трэба было адправіць на дапрацоўку, а лепей – зусім яе спыніць з-за адсутнасці складу правапарушэння.

ВОСТРЫ ВУГАЛ

Прынцыпы перамагаюць не заўсёды

Асуджэнне Уладзіміра Някляева на 10-сутачнае зняволенне стала яшчэ адным аргументам для тых, хто сцвярджае, што беларускія ўлады, прынамсі тая іх частка, якую ўмоўна адносяць да "сілавікоў", спрабуе спыніць і без таго не надта інтэнсіўны працэс нармалізацыі адносін нашай краіны з Захадам. Выказваюцца таксама думкі, што робіцца гэта па заданні іх расійскіх калег.

Сапраўды, вырак суда выглядае абсалютна недарэчным, хоць і дастаткова тыповым для мясцовага судаводства, і тым самым падштурхоўвае да згаданага пункту гледжання.

Аднак пры гэтым няяўна маецца на ўвазе, што такія дзеянні ажыццяўляюцца насуперак імкненням вышэйшага кіраўніцтва. А вось гэта выклікае вялікія сумненні, бо тыя ж "сілавікі" цудоўна ведаюць, што, калі дасягненне пастаўленай імі мэты прывядзе да больш-менш сур'ёзных негатыўных наступстваў, абавязкова паляцяць галовы.

У той жа час няма падстаў лічыць, што існуе адпаведны загад звыш, паколькі для таго, каб сапсаваць стасункі з цывілізаваным светам, у рэжыму абсалютна няма неабходнасці ў такога кшталту хітрыках.

Таму, магчыма, тут спрацаваў звычайны руцінны падыход дробнага выканаўцы, якому няма справы да высокай палітыкі, затое ён ведае агульнае стаўленне начальства да таго ж Някляева.

Разам з тым нельга выключаць, што можа мець месца своеасаблівае выпрабаванне сучаснага заходняга стаўлення да Беларусі: наколькі далёка можна зайсці без таго, каб стасункі не вярнуліся да яшчэ адносна нядаўняга стану з санкцыямі і іншымі непрыемнасцямі.

Калі гэта насамрэч так, дык трэба прызнаць, што ў дадзеным выпадку разлічваць на хаця б адносна жорсткую рэакцыю аб'яднанай Еўропы і Злучаных Штатаў наўрад ці выпадае. У сённяшніх варунках з-за дзесяцісутачнага пакарання каго б там ні было, няхай сабе і абсалютна несправядлівага, на радыкальныя меры яны не пойдуць. Хутчэй за ўсё, справа абмяжуецца асуджальнымі заявамі шэрагу замежных амбасад і некалькіх асобных палітыкаў.

Па-першае, у самога Захаду ўласных праблем – вышэй за дах: тэрарызм, мігранты, "брэкзіт", Украіна, унутраны сепаратызм, расійскае ўмяшальніцтва ў выбарчыя кампаніі, "правы марш" у дзяржавах Еўрасаюза і г.д.

Па-другое, застаецца надзея ўтрымаць афіцыйны Мінск ад занадта цеснага хаўрусу з Масквой. Таму псаваць з ім адносіны, тым больш з такой нагоды, немэтазгодна.

Ды і ўвогуле практыка паказвае, што ў дэмакратычным свеце сутыкненне інтарэсаў і прынцыпаў далёка не заўсёды прыносіць перамогу апошнім…

Андрэй ФЁДАРАЎ.

МЕРКАВАННЕ

Някляеў стаў першай ахвярай «жэстачайшай лібералізацыі»

Лічу вынесеную судом пастанову ў дачыненні да спадара Някляева незаконнай і падлягаючай адмене з наступных прычын.

Артыкул 8 Закона Рэспублікі Беларусь "Аб масавых мерапрыемствах" ад 30 снежня 1997 года №114-З (са зменамі і дапаўненнямі) сапраўды забараняе арганізатарам масавага мерапрыемства, а таксама іншым асобам да атрымання дазволу на правядзенне аб'яўляць у СМІ, глабальнай сетцы Інтэрнэт ці іншых інфармацыйных сетках дату, месца і час яго правядзення, вырабляць і распаўсюджваць з гэтай мэтай улёткі, плакаты і іншыя матэрыялы.

У той жа час часткі 1 і 2 артыкула 23.34 КаАП Рэспублікі Беларусь у якасці суб'ектаў дадзенага складу правапарушэння (у тым ліку ў частцы публічных заклікаў да арганізацыі ці правядзення масавых мерапрыемстваў з парушэннем устаноўленага парадку іх арганізацыі і правядзення) утрымлівае толькі ўдзельнікаў і арганізатараў такіх мерапрыемстваў. Такім чынам, нават калі дапусціць, што спадар Някляеў у інтэрв'ю "Белсату" заклікаў да ўдзелу ў планаванай акцыі "Марш абураных беларусаў 2.0" (хаця і гэтага не бачыцца ў ягоных словах), ён не мог быць прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці па арт.23.34 КаАП з прычыны таго, што не з'яўляўся ні ўдзельнікам, ні арганізатарам дадзенага мерапрыемства. Адзіным арганізатарам планаванага шэсця, паводле пісьмовага адказу Мінгарвыканкама на адпаведны запыт, быў Мікола Статкевіч.

Такім чынам, у дзеяннях спадара Някляева няма складу правапарушэння, прадугледжанага артыкулам 23.34 КаАП. Я вельмі спадзяюся, што дадзеная пастанова ў выніку абскарджвання ў Мінскі гарадскі суд будзе адменена, а вытворчасць па справе – спынена.

Аднак спадар Някляеў, можна сказаць, стаў першай ахвярай анансаванай міністрам унутраных спраў Шуневічам "жэстачайшай лібералізацыі". Справа ў тым, што Палатай прадстаўнікоў у першым чытанні ўжо быў прыняты Закон Рэспублікі Беларусь "Аб унясенні дапаўненняў і змен у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях правядзення масавых мерапрыемстваў". Паводле артыкула 2 дадзенага Закона, уносяцца змены ў частку 1 артыкула 23.34 КаАП, дзе забарона на публічныя заклікі да ўдзелу ў масавых мерапрыемствах з парушэннем парадку іх арганізацыі і правядзення будзе распаўсюджвацца не толькі на ўдзельнікаў такіх мерапрыемстваў, але і на іншых асоб. Такім чынам, частка 1 артыкула 23.34 КаАП будзе прыведзена ў адпаведнасць з артыкулам 8 Закона "Аб масавых мерапрыемствах".

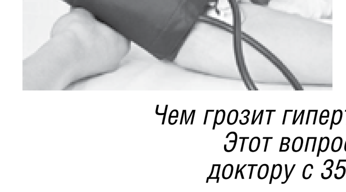
Што гэта будзе азначаць на практыцы?

Напрыклад, "расшарванне" ў сацыяльных сетках кім-небудзь (не арганізатарам і не ўдзельнікам мерапрыемства) пастоў з заклікамі да ўдзелу ў несанкцыянаваным масавым мерапрыемстве будзе ўтвараць склад правапарушэння паводле часткі 1 артыкула 23.34 КаАП. Таксама інтэрв'ю з такімі заклікамі, якое гэтыя асобы даюць сродкам масавай інфармацыі, будзе пагражаць ім адміністрацыйным арыштам да 15 сутак.

Выпадак са спадаром Някляевым яскрава дэманструе будучыя прававыя падыходы ўлад. У цэлым жа змены ў Закон "Аб масавых мерапрыемствах", на нашу думку, карэнным чынам не мяняюць сітуацыю з рэалізацыяй права на мірныя сходы, гарантаванага нам Канстытуцыяй краіны. Магчымасць рэалізацыі гэтага права на практыцы, як і раней, застаецца крайне абмежаванай, а сам Закон, як і раней, не адпавядае міжнародным стандартам у галіне свабоды мірных сходаў і выказвання свайго меркавання.

Валянцін СТЭФАНОВІЧ, юрыст, праваабаронца.

МЕДКОНСУЛЬТАЦИЯ

Людмила ГУЛЕВИЧ, врач-терапевт:

«Частые подъемы давления из-за перерыва в лечении могут привести к инсульту»

Чем грозит гипертонику отказ от лекарственных средств? Этот вопрос мы адресовали врачу-терапевту, доктору с 35-летним стажем ***Людмиле Гулевич****.*

– Для меня как для врача вообще невозможна такая постановка вопроса. Как это – человек, страдающий повышенным давлением, не принимает лекарства?! Это невозможно! – *комментирует Людмила Андреевна.* – Гипертония – это болезнь, которая требует постоянного приема подобранных врачом препаратов. Перерыв в день или два может закончиться гипертоническим кризом. Гипертония – не та болезнь, которую можно лечить курсом, как, например, воспаление легких или бронхит.

Кроме того, пациентам с артериальной гипертензией нужно постоянно находиться под наблюдением врача, который при необходимости будет вовремя корректировать лечение. И сегодня, кстати, очень важный момент – убедить пациента в необходимости постоянного приема лекарства, а также постоянного контроля над показаниями АД. Потому что, повторюсь еще раз, нерегулярный прием таблеток от давления может закончиться гипертоническим кризом. А это уже чревато развитием опасных для жизни состояний, таких как инсульт. Причем если на первый раз криз не закончился инсультом, то все равно частые подъемы давления из-за перерыва в лечении могут к нему привести.

К тому же сама клиническая картина гипертонического криза «выбивает» человека из нормального состояния. Его мучают сильные головные боли, тошнота.

При гипертоническом кризе пациент требует экстренной медицинской помощи, и, как правило, несколько дней после криза он должен находиться если не в стационаре, то на больничном. Пациенту нужен щадящий режим.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 3 ЛІСТАПАДА 2017 г.

ГУЧНАЯ СПРАВА

Ці вернуць Юрыя Авяр'янава на радзіму?

Юрый Авяр'янаў – адзін з першых у Беларусі долараў мільянераў. Адносна не так даўно, калі ў яго бізнес-гаспадарцы пачаліся праблемы, збег за мяжу, адкуль на радзіму, відаць, вяртацца пакуль не збіраецца.

Дарэчы, на пачатку 2000-х на Авяр'янава таксама была заведзена крымінальная справа, і на час следства бізнесмен таксама з'ехаў у Германію, дзе каля двух год і знаходзіўся. Калі хмары над яго галавой разышліся, алігарх спакойна вярнуўся дадому. А за той час, што ён знаходзіўся за мяжой, атрымаў від на жыхарства ў Германіі, куды і падаўся ў чарговы раз па старой сцяжынцы.

Каля года таму бізнесмен спрабаваў праз сваю жонку, якая часам прыязджае ў беларускую сталіцу, прадаць свой дом пад Мінскам, які нагадвае самы сапраўдны палац. Паводле чутак, Авяр'янаў хацеў атрымаць за яго аж 2 мільёны долараў!

"Дом ужо не прадаецца", – паведаміў мне мужчына, які апошнім часам даглядаў за нерухомасцю.

– Наколькі мне вядома, гэтая маёмасць знаходзіцца пад арыштам, – распавёў мне чалавек, які добра ведае алігарха. – Ідзе следства, ёсць крымінальная справа, а Авяр'янаў, напэўна, думае перачакаць непрыемную гісторыю за мяжой. Зрэшты, я валодаю інфармацыяй, што беларускія праваахоўныя органы падаюць запыт на экстрадыцыю бізнесмена.

– Але ж у яго ёсць від на жыхарства ў Германіі…

– Немцы – законапаслухмяныя людзі, яны супрацоўнічаюць з Інтэрполам. Таму, калі бачаць у справе склад злачынства, адпраўляюць такіх людзей на радзіму. Але пакуль Юрый Авяр'янаў жыве ў Берліне, быццам бы купіў там кватэру.

Віктар ШПАК.

ДА ВЕДАМА!

Як вырастуць пенсіі з 1 лістапада

Як вядома, з 1 лістапада ў Беларусі нязначна, на 24 капейкі, павялічыцца бюджэт пражытачнага мінімуму – з 197,57 рубля да 197,81. Ад гэтага паказчыка ў нашай краіне залежыць памер мінімальных працоўных і сацыяльных пенсій, а таксама памер некаторых надбавак, напрыклад, пенсіянерам, якія дасягнулі 75 гадоў і вышэй. Гэтыя пенсіі і надбаўкі таксама з 1 лістапада стануць крыху больш.

Від пенсіі або надбаўкі	Будзе з 1 лістапада 2017 г. (у рублях)	Было раней (у рублях)
Мінімальная пенсія па ўзросце з улікам даплаты ў памеры 20% ад сярэдняй зарплаты	181,56	174,61
Сацыяльная пенсія інвалідам 1-й групы, у тым ліку інвалідам з дзяцінства	217,59	217,33
інвалідам з дзяцінства 2-й групы	187,92	187,69
інвалідам 2-й групы (акрамя інвалідаў з дзяцінства), дзецям у выпадку страты карміцеля	168,14	167,93
інвалідам 3-й групы	148,36	148,18
асобам, якія дасягнулі ўзросту: мужчыны – 65 гадоў, жанчыны – 60	98,91	98,79
дзецям-інвалідам да 18 гадоў пры ступені страты здароўя:		
першай	158,25	158,06
другой	168,14	167,93
трэцяй	187,92	187,69
чацвёртай	217,59	217,33
Даплаты да пенсій непрацуючым пенсіянерам, якія дасягнулі:		
75 гадоў	37,09	37,04
80 гадоў	49,45	49,39

Што тычыцца звычайных працоўных пенсій па ўзросце, то, як вядома, і яны з 1 лістапада павысяцца – на 5%. Сярэдняя пенсія ў намінальным выражэнні, як плануецца, вырасце да 315,74 рубля. Цяпер сярэдняя пенсія па ўзросце складае 308,16 рубля, то бок павышэнне складзе ўсяго толькі 7 рублёў 58 капеек.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ПОДРОБНОСТИ

МВД: Невмержицкий проходит по так называемому делу аграрников, вместе с ним задержано более десяти руководящих сотрудников

Как уже сообщала «Народная Воля», в апреле этого года был задержан руководитель крупного агропромышленного комплекса страны – республиканского дочернего унитарного предприятия по племенному делу «ЖодиноАгроПлемЭлита» **Николай Невмержицкий**.

На предприятии нам рассказывали, что «*задержали Николая Владимировича прямо в машине, когда он приехал на работу*», никаких подробностей правоохранители работникам не сообщали. Позже о факте задержания Невмержицкого было направлено официальное сообщение в Научно-практический центр Национальной академии наук Беларуси по животноводству («ЖодиноАгроПлемЭлита» входит в его структуру), и Невмержицкий был временно отстранен от занимаемой должности. К слову, и сегодня на сайте «ЖодиноАгроПлемЭлита» Николай Невмержицкий значится как директор, хотя с апреля на рабочем месте не появлялся.

Кто задерживал крупного чиновника? Где он находится сейчас? По какой статье в отношении него возбуждено уголовное дело?

Как удалось выяснить, Николай Невмержицкий был задержан сотрудниками главного управления по борьбе с экономическими преступлениями криминальной милиции МВД. Задержали Невмержицкого вместе с другими руководителями ряда госпредприятий аграрного сектора. Тогда пресс-служба МВД сообщала, что раскрыта коррупционная схема, в которой замешаны должностные лица крупнейшего в стране коммерческого производителя ветеринарных и кормовых добавок – холдинга «АФМ», а также должностные лица почти десяти государственных предприятий.

Коррупционная схема была следующей: «АФМ» поставлял свою продукцию на данные предприятия по завышенным ценам (причем ценники завышали в 3–5 раз), а чтобы сделки заключались на таких условиях, руководители получали денежные вознаграждения. Благодарили коммерсанты руководителей и за обеспечение своевременной оплаты поставляемой продукции.

Преступная схема, сообщала пресс-служба МВД, работала как минимум 2 года. «*Только за апрель текущего года зафиксированная сумма взяток на всех участников преступной группы составила не менее 6,5 тысячи долларов США,* – сообщалось в сводке. – *Окончательная сумма взяток будет установлена в ходе следствия. По оперативной информации сотрудников службы ОБЭП, сумма взяток составляла 5–8% от товарооборота с предприятиями агропромышленного комплекса, взятки формировали путем обналичивания денежных средств компании путем вывода на подконтрольные субъекты хозяйствования на территории иностранных государств, и поэтому они могут составлять в общей сумме более 1 млн долларов США*».

В мае 2017 года Следственным комитетом было возбуждено 15 уголовных дел, которые соединили в одном производстве. За дачу взяток дело возбудили в отношении должностных лиц «АФМ», и за получение взяток – в отношении должностных лиц ряда государственных предприятий агропромышленного комплекса. Среди этих должностных лиц и был руководитель ОАО «ЖодиноАгроПлемЭлита» Николай Невмержицкий. К слову, под уголовное преследование попали также руководители КУП «Гродномясомолпром», ОАО «Слонимский мясокомбинат», ОАО «Вилейский комбикормовый завод», КУП «Минская овощная фабрика», ОАО «Смолевичский райагросервис», Борисовского комбината хлебопродуктов. 10 человек, в том числе и Николай Невмержицкий, были задержаны.

Сегодня в МДВ не исключают, что за полгода, пока идет следствие, в этом деле могли открыться новые обстоятельства, появиться новые эпизоды, а значит, могли быть возбуждены новые уголовные дела.

– *Что касается уголовного дела руководителя ОАО «ЖодиноАгроПлемЭлита» Николая Невмержицкого, то в настоящее время расследование в отношении этого лица продолжается,* – сообщила официальный представитель СК Юлия Гончарова. – *Его действия квалифицированы по ч.1 и ч.2 ст.430 – получение взятки, применена мера пресечения в виде заключения под стражу. В отношении него проводятся процессуальные действия. На данный момент эта информация исчерпывающая.*

Что касается сроков передачи дела Невмержицкого и остальных фигурантов в суд, представитель СК заметила: «*Прогнозы, как говорят следователи, самое неблагодарное дело*».

К слову, санкции, предусмотренные статьей 430, достаточно жесткие. Частью второй данной статьи определено наказание за получение взятки «группой лиц по предварительному сговору либо в крупном размере», и если вина обвиняемого будет доказана, то ему грозит лишение свободы на срок от трех до десяти лет с конфискацией имущества и с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

Мария ЭЙСМОНТ.

ІНІЦЫЯТЫВА

ТБМ прапануе з наступнага верасня адкрыць беларускамоўныя групы ва ўсіх ВНУ

Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" лічыць неабходным з верасня 2018 года адкрыць беларускамоўныя групы ва ўсіх ВНУ краіны і заснаваць шэраг дзяржаўных і прыватных гуманітарных універсітэтаў з беларускай мовай навучання. Такую заяву прынялі дэлегаты XIII з'езда ТБМ.

На думку членаў таварыства, у гэтых новых універсітэтах варта было б надаць асаблівую ўвагу выкладанню па-беларуску замежных моў. "*Такія ВНУ стануць кузняй беларускіх дыпламатаў, дзяржаўных чыноўнікаў, выкладчыкаў і навукоўцаў – сапраўдных патрыётаў нашай краіны, для якіх беларуская мова будзе мовай штодзённага карыстання на працы, у побыце і асабліва ў сям'і*", – падкрэсліваецца ў дакуменце.

Як адзначана ў заяве, Беларуская Народная Рэспубліка намагалася ствараць цалкам беларускамоўны ўніверсітэт ў 1918 годзе, але ён быў створаны ўжо пры БССР, у 1921-м, у Мінску, а пасля – у іншых гарадах. Аднак у 1930-я гады "*сталіністы надоўга выкаранілі беларускую мову з ВНУ*".

"*Пасля студзеня 1990-га, калі ў БССР беларуская мова была абвешчана дзяржаўнай, нашы ВНУ зноў пачалі ўводзіць выкладанне на беларускай мове,* – нагадалі аўтары дакумента. – *Але рэферэндум 1995 года гэты працэс надоўга спыніў. Зараз шмат у якіх ВНУ па-беларуску выкладаецца толькі адзін прадмет – «Беларуская мова. Прафесійная лексіка» альбо «Беларуская мова. Афіцыйна-справавы стыль». Курс вядзецца на працягу 36 гадзін, форма кантролю – залік*».

Дэлегаты XIII з'езда ТБМ лічаць, што трэба «*раз і назаўсёды скончыць з гэтай практыкай татальнай русіфікацыі*». Яны ўпэўненыя, што вышэйшая адукацыя па-беларуску з'яўляецца асновай незалежнасці краіны.

(БелаПАН.)

ПАЗІЦЫЯ

Ці з'яўляецца 7 лістапада днём свята для беларускага народа?

Сёлета спаўняецца 100 гадоў Кастрычніцкай рэвалюцыі, якую іншым разам называюць пераваротам. З усіх постсавецкіх краін толькі ў нас 7 лістапада на афіцыйным узроўні лічыцца святам, прысвечаным менавіта гэтай непрадказальнай сваімі наступствамі гістарычнай падзеі.

Чаго толькі не давялося вытрываць народам падчас рэвалюцыі і грамадзянскай вайны! Колькі пралілося крыві бязвінных ахвяр! Голад, паспешная, непрадуманая індустрыялізацыя, калектывізацыя… У 1930-я гады была запушчана бязлітасная машына нечуваных па сваёй жорсткасці і масавасці сталінскіх рэпрэсій, якая змалола жыцці мільёнаў ні ў чым не вінаватых людзей.

Мала чым, акрамя стварэння сучасных відаў зброі і выхаду ў космас, мог пахваліцца СССР і ў пасляваенныя гады, хаця і заяўляў, што "будуе сацыялізм з чалавечым тварам". Калі б усё было так добра, не наспела б у сярэдзіне 1980-х гадоў патрэба распачаць перабудову сацыялістычнага грамадства, якая закончылася поўным разбурэннем савецкай імперыі. Вось таму і вырашылі ўсе дзяржавы, створаныя на постсавецкай прасторы, акрамя Рэспублікі Беларусь, паставіць крыж на хлуслівых ідэалах Кастрычніка і адмовіліся адзначаць 7 лістапада як свята. Чаму ж Беларусь засталася белай варонай? Мо 7 лістапада 1917 года прынесла беларусам у дзясяткі разоў больш шчасця, чым астатнім народам? Каб даць адказ на гэтае пытанне, трэба ўважліва ўгледзецца ў досыць складаныя, супярэчлівыя падзеі таго часу.

***

У лжэтэорыі аб тым, што беларускай нацыі не існуе, хапала прыхільнікаў сярод ідэолагаў і актыўных удзельнікаў Кастрычніцкай рэвалюцыі. Такога шавіністычнага погляду на беларускае пытанне прытрымліваліся і тыя, хто прыйшоў у Расіі да ўлады ў выніку Лютаўскай рэвалюцыі 1917 года. Часовы ўрад скасаваў назву Паўночна-Заходні край (асноўная частка яго складалася з беларускіх земляў) і замяніў яе найменнем Заходняя вобласць. У яе склад уваходзілі не занятыя кайзераўскімі войскамі Віленская, Віцебская, Магілёўская і Мінская губерні з цэнтрам у Мінску. (Смаленскую губерню, дзе больш за палову насельніцтва тады складалі беларусы, не пажадалі ўключыць у гэтую адміністрацыйна-тэрытарыяльную адзінку.)

Заходняя вобласць існавала і пэўны час пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі, але на трэцім з'ездзе Саветаў гэтай тэрыторыі (праходзіў 11–12 верасня 1918 г.) была перайменавана ў Заходнюю Камуну. Палічылі, што новая назва больш адпавядае камуністычным ідэалам. І гэтая адміністрацыйна-тэрытарыяльная адзінка складалася ўжо з пяці губерняў – дадалі Смаленскую. Цэнтрам Захкамуны стаў Смаленск.

У афіцыйных структурах Заходняй Камуны тэрмінамі "Беларусь", "беларус", "беларускі", не карысталіся, бо лічылі, што такога народа не існуе і што на тэрыторыі Захкамуны жывуць галоўным чынам рускія.

Але тэрміны – вытворныя ад кораня "беларус-" шырока ўжываліся яшчэ да рэвалюцыі на старонках грамадскай і літаратурнай беларускамоўнай газеты "Дзянніца" (выдавалася з 1 лістапада да 31 снежня 1916 г.). Рэдагаваў яе на той час ужо добра вядомы не толькі ў Беларусі, але і ў Расіі Зміцер Жылуновіч – той самы пісьменнік, паэт, перакладчык, гісторык, публіцыст, грамадскі і дзяржаўны дзеяч Цішка Гартны. І выдавалася газета не дзе-небудзь у мядзведжым кутку Расійскай імперыі, а ў самім Петраградзе. Выйшла сем нумароў, і ў кожным узнімаліся лёсавызначальныя праблемы беларускага жыцця.

Пазней, ужо за савецкім часам, пачала выходзіць (таксама ў Петраградзе) беларускамоўная газета пад такой жа назвай – "Дзянніца" (выдавалася з 1 сакавіка 1918 г.). Яна з'яўлялася органам Беларускага Нацыянальнага Камісарыята (аддзела Наркамнаца Расійскай Федэрацыі) і таму шмат увагі надавала асвятленню нацыянальнага пытання, чаго не маглі не ведаць кіраўнікі Заходняй вобласці і Заходняй Камуны. Ведалі, толькі не жадалі прызнаць, што беларусы – гэта не рускія, не палякі і не ўкраінцы, а самабытны народ з уласнай гісторыяй, культурай, мовай, адметным ладам жыцця. У кіраўніцтве названых адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак было вельмі мала этнічных беларусаў, а тыя, што былі, займалі далёка не самыя высокія і адказныя пасады. Ні старшыня Абласнога выканаўчага камітэта рабочых, салдацкіх і сялянскіх дэпутатаў Заходняй вобласці і фронту армянін Аляксандр Мяснікоў (са студзеня 1918 г.), ні сакратар гэтага ж камітэта ўраджэнец Кутаісі Іван Алібегаў (Аганез Алібегянц), ні сакратар Паўночна-Заходняга абласнога камітэта РКП(б) латыш Вільгельм Кнорын не глядзелі на беларусаў як на самабытны народ, не ведалі асаблівасцяў этнакультурнага жыцця мясцовага насельніцтва, у іх не было ніякай павагі да гісторыі, культуры, мовы, побыту беларускага люду. А пра тое, каб ён стаў законным носьбітам улады ва ўласнай беларускай дзяржаве на сваёй гістарычнай, бацькоўскай зямлі, не было і гаворкі. Мяснікоў выступаў супраць таго, каб Беларусь стала самастойнай рэспублікай, нават тады, калі ў верхніх эшалонах бальшавіцкай партыі мелася на тое згода. Дык ці заслужана адна з плошчаў беларускай сталіцы носіць яго імя?!

Бальшавікі, якіх пасылалі ў наш край адусюль, з зайздроснай энергіяй распаўсюджвалі свае антыбеларускія погляды на старонках газеты "Звезда", якая пачала выходзіць у Мінску з 9 жніўня 1917 года (канечне ж, на рускай мове) і з'яўлялася органам Мінскага камітэта Расійскай сацыял-дэмакратычнай рабочай партыі (бальшавікоў). Сярод яе заснавальнікаў і першых рэдактараў і сакратароў не было ніводнага беларуса. Самым зацятым праціўнікам беларушчыны (толькі не вядома, па ўласнай волі ці па заданні партыі) паказаў сябе першы рэдактар газеты латыш Вільгельм Кнорын (Кнорыньш; 1890–1938). Скончыў настаўніцкую семінарыю, працаваў у вясковай, а затым у Рыжскай гандлёвай школе, быў лектарам розных культурна-асветніцкіх устаноў, створаных бальшавікамі. І гэты зусім яшчэ малады (не было і 30 гадоў) чалавек дазваляў сабе на старонках "Звезды" выкладаць лухту пра народ, пра які ён нічога не ведаў: *"...белорусы не являются нацией... те этнографические особенности, которые их отделяют от остальных русских, должны быть изжиты..."* Дурнота! Але ж і сёння не перавяліся тыя (прычым і ў самых высокіх эшалонах улады), хто падзяляе бязглузды кнорынскі погляд на беларусаў, атаясамліваючы іх з рускімі, грэбуе беларускай мовай, лічачы рускую больш дасканалай.

Дазволю сабе заўважыць: калі ў 1920-я гады ў БССР пачалі на дзяржаўным узроўні праводзіць палітыку беларусізацыі, В.Кнорын, з'яўляючыся першым сакратаром ЦК КП(б)Б, актыўна спрыяў ёй, а ў часы масавых сталінскіх рэпрэсій стаў іх ахвярай не ў малой ступені праз актыўнае спрыянне беларускаму нацыянальна-адраджэнскаму руху. Таму схіляюся да думкі, што ў 1918 годзе В.Кнорын выказаў такі дыскрымінацыйны погляд на беларусаў не рухомы сваімі перакананнямі, а па загадзе бальшавіцкай партыі.

Пра многае гаворыць назва газеты. Зразумела, што бальшавікі не маглі выкарыстаць штосьці з мясцовай лексікі. Назву ўзялі з неба – у прамым і пераносным сэнсе. Паколькі яны былі атэістамі і матэрыялістамі, у іхнім разуменні слова "звезда" было пазбаўлена рэлігійнага або абрадавага значэння і азначала тое, што беларусы называюць зоркай. Ніхто пра гэта не задумаўся ў 1925–1926 гадах, калі газету сталі выдаваць на беларускай мове: назву не пераклалі, а проста сталі пісаць паводле беларускай арфаграфіі: з "я" ў першым пераднаціскным складзе – "Звязда". У беларускамоўных слоўніках не было тады і няма сёння слоў "звезда" ці "звязда". Адзіныя, хто "ўладарыць" гэтым дзіўным мутантам, рэдакцыя газеты "Звязда", заснавальнікамі якой з'яўляюцца Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, Савет міністраў Рэспублікі Беларусь.

***

Несумненна, Кастрычніцкая рэвалюцыя 1917 года праклaмавала нямала чаго пазітыўнага для шматлікіх народаў, якія панеслі сур'ёзныя страты ў сваёй этнакультурнай самабытнасці з-за царскай русіфікатарскай палітыкі. Узяць хаця б адзін з першых дэкрэтаў Савецкай Расіі – Дэкларацыю правоў народаў Расіі (15 лістапада 1917 г.). У ёй абвяшчаліся роўнасць і суверэннасць народаў Расіі, іх права на свабоднае самавызначэнне аж да аддзялення і ўтварэння ўласнай самастойнай дзяржавы, адмена ўсіх нацыянальных і нацыянальна-рэлігійных прывілеяў і абмежаванняў, свабоднае развіццё нацыянальных меншасцяў і этнічных груп. Аднак усё гэта нікольві не тычылася беларусаў, бо іх бальшавікі не лічылі ні народам, ні нават нацыянальнай меншасцю ці этнічнай групай. Прычына: у беларусаў нібыта адсутнічае свая нацыянальная мова, яны карыстаюцца рускай, і таму гэта таксама рускі народ, а значыць, ніякага нацыянальнага прыгнёту з боку царызму не было.

Як хачацца, каб нашы сучасныя палітыкі зразумелі, што значыць беларуская мова не толькі для захавання этнакультурнай самабытнасці тытульнай нацыі, але і для забеспячэння сапраўднага дзяржаўнага суверэнітэту!

Як бачым, перамога Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Расіі не дала ніякай магчымасці для развязвання архіскладанага беларускага нацыянальнага пытання. Наадварот, яно яшчэ больш абвастрылася. Быць ці не быць беларусам самабытнай нацыяй з правам на ўласную дзяржаўнасць – вось што найбольш хвалявала тады сапраўдных патрыётаў Бацькаўшчыны. Дзякуй богу, тады іх не бракавала, як гэта адбываецца зараз.

Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі і прыняцця Дэкларацыі правоў народаў Расіі нашы навукоўцы супольна з нацыянальна арыентаванымі грамадска-палітычнымі дзеячамі актыўна заняліся лінгвістычнай працай, бо мелі на мэце давесці, што ў беларусаў ёсць свая, адрозная ад рускай мова і яны маюць усе правы называцца самабытным народам, развівацца на ўласнай культурна-моўнай аснове, мець сваю дзяржаўнасць, чаго так не хацела бальшавіцкая Масква.

Тая лінгвістычная праца доўжылася да 31 снежня 1918 года. Нарэшце на 47-ы дзень пасля абвяшчэння Дэкларацыі Масква пагадзілася, што беларуская мова арыгінальная, зусім не руская, таму і беларусы заслугоўваюць таго, каб называцца народам, маюць права на той ці іншы фармат уласнай дзяржаўнасці. І гэтым мы абавязаны не перавароту, які адбыўся 7 лістапада, а тым, хто пераканаўча, прафесійна паказаў, што сабою ўяўляе беларуская мова.

Тут не было роўных ураджэнцу вёскі Лаша Гарадзенскага павета, сыну псаломшчыка Яўхіму Карскаму (1861–1931), тады ўжо добра вядомаму ў Расіі і за яе межамі філолагу і этнографу. У 1905–1917 гадах ён з'яўляўся рэдактарам "Русского филологического вестника", што паспрыяла ўстанаўленню цесных кантактаў з рускімі навукоўцамі гэтай сферы, у тым ліку з прафесарам Пецярбургскага ўніверсітэта Аляксеем Шахматавым (адным з нямногіх рускіх філолагаў, хто лічыў беларускую мову самастойнай, арыгінальнай). Таму, калі заходзіць гаворка пра айцоў Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, дык побач са Зміцерам Жылуновічам і Аляксандрам Чарвяковым я раіў бы называць слыннага філолага Яўхіма Карскага, бо толькі дзякуючы навуковаму абгрунтаванню ім існавання ў прыродзе беларускай мовы Масква прызнала беларусаў за нацыю і дала ім права на стварэнне ўласнай дзяржавы.

Ёсць сэнс да гэтай тройкі выдатных постацяў далучыць і рэдактара грамадска-палітычнай і літаратурнай беларускай газеты "Вольная Беларусь" (чэрвень 1917 – лістапад 1918) Язэпа Лёсіка. Праз яго руплівасць гэты перыядычны орган сваімі публікацыямі пераканаўча даказаў, што па-беларуску можна ствараць годныя творы ў любых жанрах літаратуры, выказваць самыя складаныя думкі, не пазычаючы дзеля гэтага словы з польскай, рускай, украінскай моў.

***

Падзеі 7 лістапада 1917 года, безумоўна, зрабілі моцны ўплыў на жыццё народаў, што насялялі неабдымную Расійскую імперыю, у тым ліку на беларусаў, але далёка не станоўчы: разбурэнне эканомікі, камітэты беднаты, харчовая развёрстка, індустрыялізацыя, калектывізацыя, рэпрэсіі... Няма за што хваліць і пасляваенны перыяд савецкай гісторыі... Па сутнасці, да гэтага часу на постсавецкай прасторы імкнуцца стварыць тую эканамічную сістэму, якая была разбурана Кастрычніцкай рэвалюцыяй. Таму ніводная з колішніх рэспублік СССР, акрамя Беларусі, не святкуе яе гадавіну. У Расійскай Федэрацыі з 1996 года 7 лістапада адзначалася як дзяржаўнае свята, але не Дзень Кастрычніцкай рэвалюцыі, а Дзень згоды і прымірэння. А ў 2004-м яго і ўвогуле скасавалі і сталі адзначаць 4 лістапада Дзень народнага адзінства.

А вось калі гаварыць пра дзень, сапраўды варты адзначэння ў Рэспубліцы Беларусь, дык лічу, што наша палітычнае кіраўніцтва робіць недаравальную памылку, упарта ігнаруючы, нават адпрэчваючы 25 сакавіка, дзень абвяшчэння нашай першай незалежнай дзяржавы Беларускай Народнай Рэспублікі як вялікае нацыянальнае свята.

Леанід ЛЫЧ, доктар гістарычных навук, прафесар.

БЕЗ ГРЫФА "САКРЭТНА"

ЗАПАВЕТ ПЕСНЯРА

Паважаны Іосіф Паўлавіч!

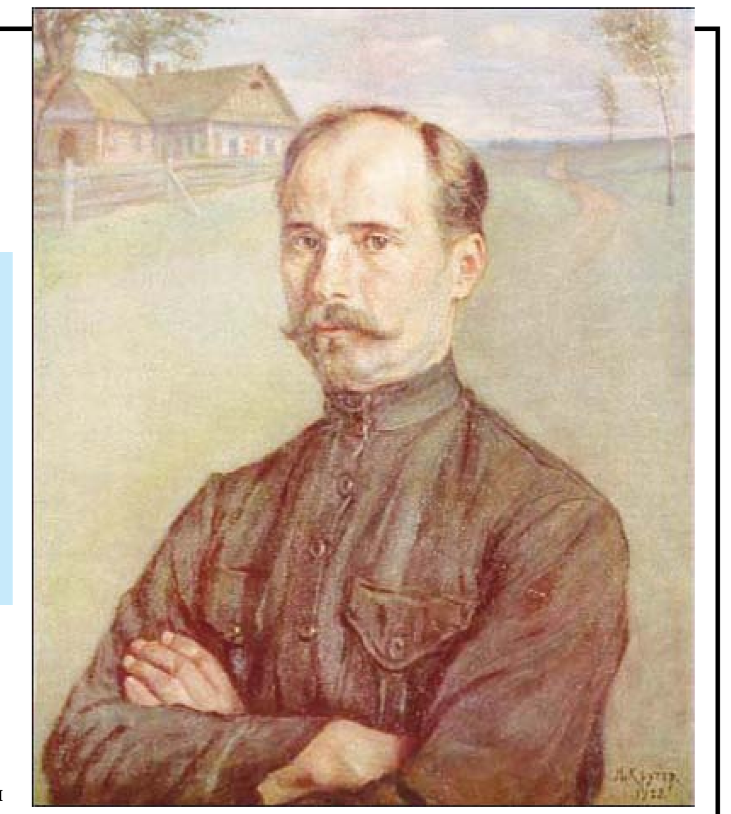
Знаёмячыся з нядаўнім зваротам знакамітых прафесараў Леаніда Лыча і Міхаіла Савіцкага да кіраўніцтва краіны пад дэвізам "Як беларускую мову з сімвалічна дзяржаўнай зрабіць рэальна дзяржаўнай", я згадаў адпаведны прэцэдэнт. У сэнсе звагання за родную мову шляхам апеляцыі да ўладаў.

Маецца на ўвазе ліст-зварот Якуба Коласа ў ЦК КПБ, прысвечаны гаротнаму становішчу беларускай мовы. Лёс звароту, што быў перададзены асабіста аўтарам у вышэйшую партыйную інстанцыю 13 жніўня 1956 года, склаўся такім чынам, што ён амаль [illegible] трымаўся ў сакрэце і стаў вядомы толькі тады, калі быў надрукаваны ў нумары газеты "Літаратура і мастацтва" за 9 лютага 1990 года. Давялося прыкласці пэўныя намаганні, каб знайсці асобнік ліста і апублікаваць яго цалкам (яшчэ ж існавала цэнзура). Гаварю пра гэта як тагачасны галоўны рэдактар штотыднёвіка.

Сімвалічна, што апошні, развітальны зварот да ўлады стаўся фактычна прынцыповым учынкам, мужным грамадзянскім дзеяннем аўтара "Новай зямлі", яго своеасаблівым запаветам.

Мяркую, спадар рэдактар, што мала каму вядомы сёння той коласаўскі ліст-зварот, таму варта надрукаваць яго ў "Народнай Волі". Як неабходны напамін і да таго ж як магчымасць адзначыць 135-годдзе нашага вялікага паэта-патрыёта.

Анатоль ВЯРЦІНСКІ.

Якуб КОЛАС
«Прашу зразумець мяне правільна...»

У Бюро ЦК КПБ

Дарагія таварышы!

Калі б сіла ўяўлення змагла паказаць мне гадоў 50 таму назад сягоняшні Мінск і ўсю нашу рэспубліку такімі, якімі яны зараз ёсць, гэта здалося б недасяжнаю марай, непрыдуманым сном. Я бачу аб тым, што асабліва дорага майму сэрцу, бо на маіх вачах узрос і адужаў беларускі народ, стаў жыць незвычайна лепш, змяніў аблічча сваёй зямлі. Маладыя людзі ўжо не могуць уявіць сваю краіну без аўтамабіля на вуліцы, без трактара на полі, без велічных гарадоў, без электрычнага святла, усеагульнай граматнасці, без кіно, тэатра. Гэта ўсё – наша праца, клопат Савецкай улады, кіраўніцтва Камуністычнай партыі. Наша здабыткі – гэта мы самі, савецкія людзі, працавітыя, простыя. З тым большай пільнасцю і дбайнасцю беражом мы сваё шчасце, сваю працу, сваё багацце.

Найвялікшым духоўным багаццем народа з'яўляецца яго мова. У мове адлюстроўваецца гісторыя народа, яго працоўнае жыццё, яго барацьба, яго смутак і радасць, яго прырода, яго любоў і гнеў. Любіць і шанаваць мову нас вучыў вялікі Ленін, выдатныя пісьменнікі, вучоныя, педагогі.

Беларуская мова параўнаўча маладая. Хоць і даўно ўжо гаворыць на ёй народ, але як мова навукі, палітыкі, літаратуры яна знаходзіцца ў перыядзе станаўлення. Таму задача савецкай інтэлігенцыі рэспублікі – беражліва ставіцца да роднай мовы, вывучаць яе, распрацоўваць і пашыраць. Гэта дасягаецца, па-першае, штодзённым яе ўжываннем у побыце, на працы, у дзяржаўных, грамадскіх і культурных установах.

Ці ўсё добра ў нас у гэтых адносінах? Далёка не ўсё. На мой погляд, далейшае развіццё культуры рэспублікі вельмі многа праігравае і, скажам проста, стаіць перад сур'ёзнай пагрозаю іменна ад недастатковай увагі да роднай мовы.

Установы сталіцы вывелі з абыходку беларускую мову: на ёй не вядзецца перапіска, на ёй не гавораць з наведвальнікамі, у гарадах няма беларускіх шыльдаў і надпісаў, мала беларускіх афіш і плакатаў. Смешна сказаць, але, праехаўшы Мінск, кавалак Слуцкага шасэ на працягу 30 кіламетраў, я не ўбачыў ніводнага беларускага слова. Толькі ў Русінавічах на дарожнай бульбяной станцыі знайшоў два пачарнелых ад часу надпісы: "Кузьня" і "Сывіран". Дый то, відаць, яны былі зроблены ў 30-х гадах, да рэформы правапісу, бо пасля мяккіх знакаў і ў слове "кузьня" знак. Няўжо ж нашы аўтамабілі, трактары, станкі, тканіны, цукеркі, папяросы сталі б горшымі, каб на іх былі беларускія надпісы? Хай толькі якасць не падводзіць! Бо колькі ні пішы "Казбек" на мясцовых папяросах, усё роўна спажывец патрабуе ленінградскіх. Свіслач рака незайздросная, але калі папяросы з такой назвай будуць самымі лепшымі, дык яны знойдуць попыт ва ўсім Савецкім Саюзе. Чаму ж мы дапускаем, каб беларуская этыкетка з'яўлялася толькі на дрэнных тавараў і на не вельмі смачных водах? Гэта ж і смешна, і проста крыўдна.

Акадэмія навук, якая павінна быць цэнтрам беларускай навукі, не карыстаецца беларускаю моваю, не выдае на ёй работ, не праводзіць пасяджэнняў. Тое, што ў Акадэміі існуюць інстытуты мовы і літаратуры, ніяк справы не ратуе. У нас дагэтуль не распрацавана беларуская тэрміналогія па ўсіх галінах навукі, а гэта магчыма толькі тады, калі будзе весціся навуковая праца і выкладанне на беларускай мове спецыяльных дысцыплін. Няўжо ж навуковая праца страціць ад таго, што яна напісана на беларускай мове? Наадварот, яе будуць перакладаць і пашыраць на многіх мовах свету, як гэта робіцца з творамі нашых літаратараў. Могуць сказаць, што, стаўшы на такі шлях, распушчаць з Акадэміі вучоных, ураджэнцаў іншых рэспублік, якія не ўладаюць моваю. Не, гэта не так. [illegible]

Сваім кампазітарам і мастаком таксама адмовіліся ад сваёй мовы. Ну, няхай у іх іншыя сродкі выражэння думак і пачуццяў, не моўныя. Але зрабіць уклад у нацыянальнае мастацтва і музыку, не ведаючы мовы народа, нельга. Мова – важнейшы элемент нацыянальнай формы, не ведаючы яе, не карыстаючыся ёю, ні мастак, ні кампазітар не здолеюць авалодаць усімі духоўнымі багаццямі народа.

Беларускую мову можна пачуць у тэатрах і па радыё. Але што гэта за мова? Гэта непрыхаваны здзек над ёю. Артысты і дыктары парушаюць элементарныя правілы вымаўлення, пастаноўкі націскаў, мова засмечана мноствам скажоных слоў-калек, запазычаннях з рускай мовы. Адбываецца гэта таму, што артысты, работнікі радыё, журналісты, газетчыкі не карыстаюцца моваю ў побыце. Пераклады газетных артыкулаў і матэрыялаў радыё даручаюць машыністкам і малаграматным людзям. Адкуль жа тут узяцца добрай мове? Вось і пішуць нашы газеты і часопісы: "прадстаўнікі", "выступіла" і іншыя страхалюдныя словы.

Тэатры, ставячы перакладныя п'есы, па-свойму, адвольна папраўляюць перакладчыкаў, змяняюць сказы і словы, бо, бачыце, беларускае слова "не гучыць". Беларускае слова гучыць, але яны не ведаюць яго, не ўмеюць ім карыстацца. [illegible]

Студыя "Беларусьфільм" здымае фільмы на рускай мове, а потым дубліруе іх на беларускую. Такім шляхам нацыянальнай кінематаграфіі не створыш. Дарэчы, дубліраваныя фільмы не з'яўляюцца на экранах сталіцы, дзе і як яны ідуць, невядома.

Што ж мы маем у галіне народнай асветы? У вузах, тэхнікумах, школах выкладанне не вядзецца па-беларуску, наша мова выкладаецца кепска. Беларускіх школ мала, яны размешчаны на ўскраінах, у горшых будынках. [illegible]

І чым жа мы маем у галіне жаданне народа? Можа, сапраўды наш народ перастаў любіць сваю мову? Не, гэтага не было і не можа быць! Прыслухайцеся да жывой гаворкі гарадскіх ускраін і рабочых пасёлкаў, да калгаснікаў: у іх вуснах гучыць чыстая, прыгожая беларуская мова. Нікому з іх і ў галаву не ўпадзе пратэставаць супраць гэтай мовы, на якой ён гаворыць з маленства. Але ёсць мяшчанская праслойка, якая грэбліва адносіцца да нашай мовы. [illegible]

У пэўны час – ці трэба тлумачыць, калі і чаму гэта было? – вялікая група інтэлігенцыі перастала карыстацца сваёю моваю. Гаварыць па-беларуску тады – значыла зарабіць ярлык нацыяналіста.

Прашу разумець мяне правільна. Партыя вяла справядлівую барацьбу з буржуазным нацыяналізмам. [illegible] Моладзь, падрастаючы, пачала ўжо мову [illegible] гаварыць па-беларуску, а потым, натуральна, пакрысе і забывалі мову. [illegible]

Ці не давялі размовы і перапіскі да канкрэтных прапаноў? [illegible] пішуць ананімы. Ці выражаюць гэтыя пісьмы сапраўдную волю і [illegible] можа вырашыць добры прыклад. Лягчэйшым за ўсё іншае мне здаецца [illegible] перад партыяй і народам.

25.05.1956 г.

ЗАГАДКІ ГІСТОРЫІ

Віленскія пакутнікі: чые косткі знаходзяць на гары Гедыміна?

Навіна апошніх дзён: на гары Гедыміна ў Вільнюсе ўжо знойдзены парэшткі 17 з 21 удзельнікаў паўстання 1863–1864 гадоў, пакараных смерцю на Лукішскай плошчы. З высокай доляй верагоднасці можна сцвярджаць, што сярод пахаваных ёсць і Кастусь Каліноўскі.

…Гара Гедыміна цяпер нагадвае параненага звера з абскубанымі бакамі, пазбаўленымі верхняга слоя. Пакуль магутнай лесвічнай канструкцыяй умацоўвалі бліжэйшы да ракі схіл, паўстала пагроза спаўзання супрацьлеглага. Нетры вырашылі раскрыць свае прыхаваныя тайны: у дзвюх магілах знайшлі парэшткі адразу пяці нябожчыкаў, засыпаных вапнай. Была зроблена выснова пра гвалтоўную іх смерць, пахаванне без усялякага ўшанавання на тэрыторыі, не даступнай звычайным жыхарам тагачаснай вайсковай цытадэлі Расійскай імперыі.

Так, зусім выпадкова выявілі пахаванні, побач з якімі пасля захопу Вільні немцамі ў часы Першай сусветнай вайны быў усталяваны крыж – у гонар пакараных паўстанцаў, памяць пра якіх заставалася ў мясцовых жыхароў. Дарэчы, на чалавечыя косткі першымі натрапілі яшчэ ў тыя часы нямецкія вайскоўцы падчас пракладвання тэлефоннага кабелю. Але да сапраўдных археалагічных даследаванняў рукі не даходзілі ні ў міжваенны час, ні пасля Другой сусветнай вайны. І нават цяпер невядома колькі прайшло б часу да іх правядзення, калі б не адбылося ссоўванне схілу гары, калі косткі паказаліся самі.

За год зроблена шмат: ускрытая плошча ў 150 квадратных метраў дазволіла выявіць не толькі пахаванні паўстанцаў, але і рэшткі замкавых сцен XV стагоддзя. Дарэчы, пры закопванні павешаных і расстраляных паўстанцаў рускія салдаты сутыкнуліся з праблемай: зямля ў дадзеным месцы была перанасычана будаўнічым смеццем, а капаць ямы можна было далёка не ўсюды, паколькі перашкаджалі агромністыя валуны, рэшткі пабудоў часоў Вялікага Княства Літоўскага. У выніку ў адну яму кідалі па два і нават па тры забітых у адзін дзень. А паколькі ямы былі не вельмі глыбокія, то зверху іх засыпалі вапнай, каб не толькі паскорыць раскладанне цела, але і каб на тэрыторыі крэпасці не было смуроду ад гніення. Прычым у пазнейшых пахаваннях слой вапны настолькі вялікі, што для аднаго з целаў яна паслужыла абарончай абалонкай, дзякуючы якой захаваўся малюнак адзення і, магчыма, нават абрысы твару паўстанца.

Ахвяры «вешальніка» Міхаіла Мураўёва

Смяротныя пакаранні ў Вільні былі распачаты пасля прыезду ў горад Міхаіла Мураўёва па мянушцы "Вешальнік", перад якім імператар Аляксандр II паставіў задачу: не зважаючы на метады, задушыць паўстанне ў Беларусі і Літве. Для запалохвання насельніцтва краю і пазбаўлення паўстанцаў падтрымкі быў разгорнуты сапраўдны тэрор.

Першай ахвярай стаў 25-гадовы ксёндз Жалудоцкага касцёла Лідскага павета Станіслаў Ішора, якога расстралялі ў Вільні 3 чэрвеня 1863 года. Ён зачытаў прыхаджанам паўстанцкі маніфест, пасля чаго далучыўся да атрада Людвіка Нарбута. Улады абвінавацілі ў гэтым "граху" зусім іншага чалавека, якому пагражала цяжкае пакаранне. І тады Ішора, каб зняць прысуд за свой учынак з невінаватага, добраахвотна здаўся ўладам. Пасля арышту Станіслаў быў асуджаны на 5 гадоў катаргі. Але Мураўёў асабіста замяніў яму такі прыгавор на расстрэл, паколькі высветлілася, што Ішора яшчэ распаўсюджваў газету "Мужыцкая праўда" на беларускай мове.

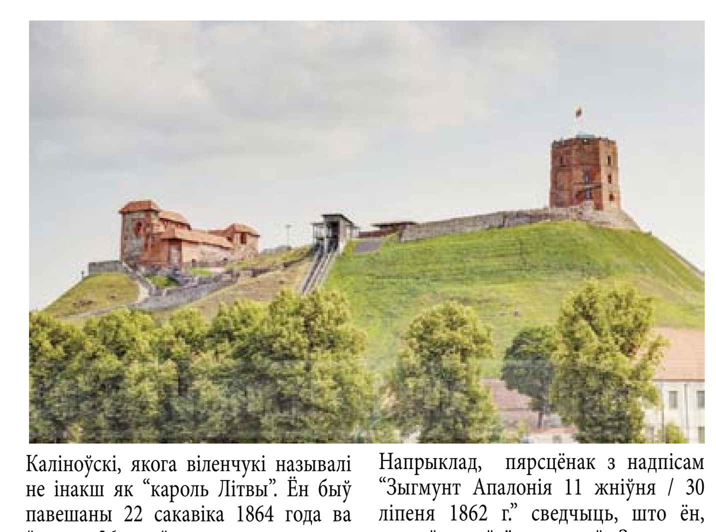
Усяго праз два дні, 5 чэрвеня, былі расстраляны жыхары Лідскага павета: 53-гадовы Раймунд Зямацкі і 23-гадовы шляхціц Альберт Лясковіч. Іх таксама абвінавацілі ў чытанні сялянам паўстанцкага маніфеста.

9 чэрвеня пакаралі аднаго з камандзіраў паўстанцкага атрада – 25-гадовага Баляслава Калышку. Прычым, калі яму накінулі вяроўку на шыю і пачалі зачытваць прысуд, ён самастойна скочыў з лавы. Вяроўка абарвалася. Але каты не спыніліся, І Калышка быў уздзёрнуты ў другі раз.

22 чэрвеня быў расстраляны Юльян Ляшнеўскі з Лідскага павета – за падбухторванне сялян да паўстання. А 27 чэрвеня павесілі кіраўніка паўстанцкіх сіл Ковенскага ваяводства 37-гадовага капітана царскай арміі Зыгмунта Серакоўскага.

27 ліпеня паўстанцы паспрабавалі здзейсніць у праваслаўным саборы забойства Міхаіла Мураўёва, для чаго з Варшавы прыбыў кінжальшчык Ян Бяньkoўскі. У гэты ж дзень быў здзейснены замах на віленскага прадвадзіцеля дваранства А.Дамеку, які збіраў подпісы ў падтрымку расійскага імператара. Яго ўратаваў тоўсты халат: ні адзін з сямі нанесеных кінжалам удараў не прывёў да смерці. Удзельнікі замаху былі схоплены выпадкова: адзін з кінжальшчыкаў, рускі праваслаўны Мірошнікаў, падчас гутаркі са знаёмым прагаварыўся пра ўдзел у арганізацыі. У выніку жандары выйшлі на асобу Бяньkoўскага, які 6 жніўня быў схоплены на чыгуначным вакзале: збіраючыся выправіцца ў Варшаву, ён, каб заблытаць паліцэйскіх, пафарбаваў валасы. Пасля паказанняў Мірошнікава былі схоплены 10 кінжальшчыкаў, семярых з якіх павесілі ў Вільні, а яшчэ трое, у тым ліку і здраднік, былі адпраўлены на катаргу. Так, 17 жніўня пакаралі смерцю 36-гадовага столяра Юзэфа Рэўкоўскага і яго 27-гадовага брата Аляксандра, які працаваў падмайстрам.

19 жніўня павесілі 19-гадовага Караля Сіповіча і 20-гадовага Юзэфа Яблонскага, а 9 верасня – адразу трох медыцынскіх служачых: аптэкарскага вучня Эдварда Чаплінскага і фельчараў – 24 гадовага Яна Марчэўскага і 26-гадовага Яна Банькоўскага. 29 жніўня ў Вільні быў расстраляны былы харунжы Генрык Макавецкі – за здраду прысязе і ўступленне ў паўстанцкія шэрагі. 25 верасня такі лёс напаткаў Уладзіслава Нікалая – падпаручніка Нарвскага пяхотнага палка, які далучыўся да паўстанцкага атрада. 2 студзеня 1864 года былі павешаны 27-гадовы прускі падданы Мечыслаў Дарманоўскі і 22-гадовы Ігнат Здановіч, паплечнік Кастуся Каліноўскага, з якім яны разам вучыліся ў Пецярбургскім універсітэце. 11 студзеня расстралялі яшчэ аднаго сябра Каліноўскага, які выконваў пры ім абавязкі сакратара, – 23-гадовага Ціта Далеўскага, які паспеў скончыць навучанне ў Маскоўскім універсітэце. 25 студзеня расстралялі Якуба Чэхана, шарагоўца Віленскага батальёна ўнутранай варты, які збег са службы і ўступіў у паўстанцкі атрад. Апошняй ахвярай, пакаранай у Вільні, стаў Кастусь Каліноўскі, якога віленчукі называлі не інакш як "кароль Літвы". Ён быў павешаны 22 сакавіка 1864 года ва ўзросце 26 гадоў.

Хто ёсць хто?

Як жа навукоўцы будуць высвятляць пералічаных вышэй асоб сярод выяўленых парэштак? Па-першае, вядома, што было павешана 13 паўстанцаў, а расстраляна 8. Паколькі салдаты цэліліся ў вобласць грудной клеткі, на целах расстраляных заставаліся характэрныя адтуліны, у іх маглі быць зламаны рэбры. Але кулі часам траплялі і ў іншыя часткі цела, аб чым сведчаць адтуліны на костках таза. Пры гэтым, варта адзначыць, у галаву не стралялі.

Па-другое, сам характар пахаванняў дае падказку. На сёння выяўлены ўсе двайныя пахаванні, а таксама адно трайное, у якім павінны ляжаць парэшткі паўстанцаў-кінжальшчыкаў Яна Бяньkoўскага, Эдварда Чаплінскага і Яна Марчэўскага.

Па-трэцяе, у пахаваннях знойдзены асабістыя рэчы. Напрыклад, пярсцёнак з надпісам "Зыгмунт Апалонія 11 жніўня / 30 ліпеня 1862 г." сведчыць, што ён, хутчэй за ўсё, належаў Зыгмунту Серакоўскаму. Таксама знойдзены гузікі, у тым ліку і ад вайсковай формы, што дазваляе вызначыць кола магчымых асоб.

Па-чацвёртае, дапамагчы могуць даследаванні косткавага матэрыялу. Вялікая верагоднасць, што ўжо знойдзены рэшткі ксяндза Зямацкага, самага старэйшага сярод пакараных смерцю паўстанцаў. Таксама маюцца некалькі здымкаў, напрыклад, Баляслава Калышкі і Кастуся Каліноўскага. Пасля рэканструкцыі твараў па знойдзеных чарапах можна ўстанавіць падабенства з імі.

І апошняе – генетычныя даследаванні па матэрыялах ДНК ад нашчадкаў паўстанцаў. Гэта найбольш працаёмкая аперацыя, якая патрабуе вялікіх выдаткаў.

Працы працягваюцца, але ўжо сёння паўстае новае пытанне: што будзе з рэшткамі паўстанцаў пасля правядзення ўсіх даследаванняў?

Васіль ГЕРАСІМЧЫК.

НОРАВЫ

Міністр абароны Брытаніі падаў у адстаўку

15 год таму ён паклаў руку на калена журналістцы

Пра свой намер пакінуць пасаду Фэлан апавясціў прэм'ера Тэрэзу Мэй адпаведным лістом. Рашэнне пакінуць пасаду Фэлан патлумачыў сваімі непрыстойнымі паводзінамі ў мінулым.

«*У апошнія дні з'явілася некалькі абвінавачанняў у адрас парламентарыяў, у тым ліку якія тычацца і маіх паводзінаў у мінулым. Многія з іх былі лжывымі, але я згодны з тым, што ў мінулым я паводзіў сябе ніжэй за той узровень, які патрабуецца для Узброеных сіл краіны, якія я маю гонар прадстаўляць*», – гаворыцца ў лісце.

«*Я разважаў над сваім становішчам, і я цяпер сыду ў адстаўку з пасады міністра абароны*», – напісаў Фэлан.

Аб якім канкрэтна ўчынку ідзе гаворка, у заяве Фэлана не ўдакладняецца. Раней на гэтым тыдні ён прыносіў прабачэнні за інцыдэнт, які меў месца 15 гадоў таму, нагадвае The Guardian. У прыватнасці, прабачэнні Фэлан прынёс пасля таго, як брытанская журналістка Джулія Хартл-Бруер распавяла, як ён калісьці паклаў ёй руку на калена.

Ці былі нейкія іншыя інцыдэнты, якія маглі паўплываць на рашэнне Фэлана аб адстаўцы, незразумела, дадае выданне.

ЧУЛІ?

Кадыраў заклікаў пахаваць Уладзіміра Леніна

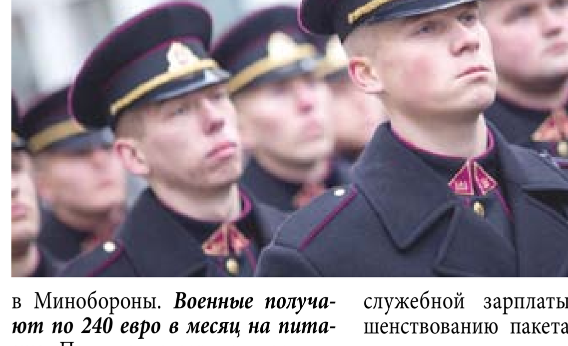
На думку кіраўніка Чачні Кадырава, «*хопіць глядзець на труп Леніна*». Кіраўнік Чачні мяркуе, што Леніна «*даўно трэба пахаваць назаўсёды, гэта і разумна, і чалавечна*». Кадыраў адзначыў, што «*няправільна, што ў самым сэрцы Расіі, на Краснай плошчы, стаіць труна з нябожчыкам*».

Разам з тым пытанне аб пахаванні Леніна павінен вырашаць прэзідэнт Уладзімір Пуцін. Аднак Кадыраў падкрэсліў, што рашэнне аб пахаванні не павінна быць выбарачным. «*Аддаць зямлі трэба як цела Леніна, так і наіба імама Шаміля Хаджы-Мурата, галава якога па гэты дзень захоўваецца ў музеі Санкт-Пецярбурга*», – дадаў кіраўнік Чачні.

СОСЕДИ

В Литве хотят повысить зарплаты военным

В Литве до 2020 года намечается повысить зарплаты военным на 30% по сравнению с ситуацией прошлого года. В течение трех ближайших лет из госбюджета на это намечается выделить более 88 млн евро.

С октября этого года зарплаты военных увеличились на 5%. ***Сейчас рядовой получает "на руки" 555 евро, сержант – 714 евро, капитан – 1022 евро,*** информировали BNS в Минобороны. ***Военные получают по 240 евро в месяц на питание.*** Повышение зарплат военных будет проходить в два этапа по 15% – первый этап планируется в 2017–2018 годах, второй – в 2019–2020 годах. Советник министра обороны Вита Раманаускайте информировала BNS, что конкретные решения по системе расчета служебной зарплаты и усовершенствованию пакета социальной помощи военным должны быть приняты до конца года. В проекте бюджета намечено, что на повышение зарплат военным в следующем году будет выделено 7 млн 682 тыс. евро, в 2019 году – 39 млн 261 тыс. евро, в 2020 году – 41 млн 247 тыс. евро.

ПОДРОБНОСТИ

Теракт в Нью-Йорке: Саипову грозит смертная казнь

Исполняющий обязанности прокурора Южного округа Нью-Йорка Джун Ким сообщил, что водителю грузовика, который атаковал пешеходов в Нью-Йорке, предъявлены федеральные обвинения в терроризме.

Согласно судебным документам, 29-летнему Сайфулло Саипову предъявлены обвинения по двум статьям: материальная поддержка определенной иностранной террористической организации и насилие, разрушение транспортного средства.

Обвиняемому в терроризме грозит пожизненное заключение или смертная казнь, информировал исполняющий обязанности прокурора.

В заявлении прокуратуры также говорится, что Саипов отказался от права не свидетельствовать против самого себя и признал, что вдохновлялся пропагандой террористической группировки «Исламское государство».

Мужчина рассказал следователям, что 22 октября арендовал грузовик, чтобы «практиковать повороты». Кроме того, он намеренно выбрал Хэллоуин, «потому что считал, что во время праздника будет больше людей на улице».

Саипов также планировал разместить флаги ИГИЛ на грузовике, но потом отказался от этой мысли, чтобы не привлекать к себе внимания.

В ФБР заявили, что у Саипова, помимо пейнтбольного и травматического пистолетов, при себе были два ножа, которыми он не успел воспользоваться.

Напомним: 31 октября на Манхэттене в Нью-Йорке грузовик выехал на велосипедную дорожку. Водитель проехал несколько улиц, сбивая на своем пути велосипедистов, а затем врезался в школьный автобус. После этого он вышел на улицу с пистолетом для пейнтбола и был задержан полицией.

Жертвами инцидента стали восемь человек, еще более десяти были ранены.

Подозреваемый в совершении атаки оказался выходцем из Узбекистана, который прибыл в США в 2010 году.

СОВРЕМЕННАЯ ПРИТЧА

По одежке не только встречают

Рассказывают, был один диктор, всю жизнь проработал на радио, был знаменит. И все его друзья и коллеги знали за ним такую черту: если он в эфире, значит, на нем обязательно костюм и галстук. Над ним смеялись: «Тебя же все равно не видно; зачем ты так одеваешься?» Он всегда отшучивался.

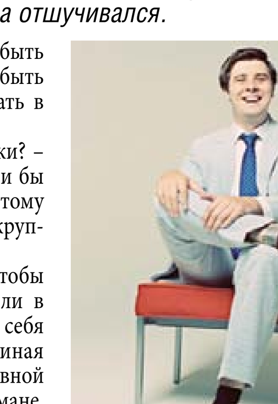
И вот однажды его пригласили выступить на телевидении. Была передача, посвященная старейшим сотрудникам радио. Впервые его увидят люди, которые узнавали его лишь по голосу. Перед началом записи передачи к диктору обратился режиссер:

– Вы обычно никогда не опаздываете, но сегодня вы приехали позже на 10 минут. Это не страшно, но мне все же интересно: почему?

– Дело в том, – ответил диктор, – что в самый последний момент, когда я уже одевался, я обнаружил, что у меня нет новых носков. Меня впервые пригласили на телевидение, и я подумал, что просто быть в чистых – этого мало. Надо быть в новых. Мне пришлось заехать в магазин за носками.

– Но зачем вам новые носки? – удивился режиссер. – Вы могли бы вообще прийти без носков, потому что мы будем снимать только крупный план выше пояса.

– Понимаете, для того, чтобы быть безупречным в кадре или в эфире, я должен чувствовать себя безупречным во всем, начиная с белья и заканчивая исправной шариковой ручкой в моем кармане. А если на мне дырявые носки или грязная обувь, я уже не безупречен.

ТАМ, В УКРАИНЕ...

СЛАВЯНСКИЙ ДНЕВНИК

(Продолжение. Начало в №85.)

Поезд «Интер-Сити»

В шесть часов утра я снова был на Киевском вокзале. Прилегающая площадь уже напоминала муравейник, словно здесь, как в Лас-Вегасе, никогда не ложатся спать. Несмотря на столь ранний час народа – море, среди толпы, как буйки, маячат военные патрули с автоматами, тревожно всматривающиеся в лица пассажиров отправляющихся поездов и праздно шатающихся без определенного места жительства. Оно и понятно: среди «бомжей» вполне может скрываться диверсант, а между пассажирами поезда Киев–Константиновка, в котором я еду в Славянск, могут оказаться боевики-сепаратисты… А то и (плюю три раза через левое плечо) какой-нибудь психически больной, завербованный недружелюбными спецслужбами «соседней страны» на роль православного шахида. Эти ребята любят использовать психически больных. Ведь их проще всего убедить в избранности и «священной миссии», которая им доверена кем-то «из других миров».

Кстати, в нашей компании был Саша – психиатр, бывший врач Семеновской (пригород Славянска) психбольницы. И он рассказывал: «*…представляешь, еду через блок-пост сепаратистов и вдруг вижу: мой пациент-шизофреник по прозвищу Че Гевара стоит у импровизированного шлагбаума – регулирует движение машин! Охотничье ружье на плече, какая-то тряпка цветная повязана на руке типа повязки дружинника, и он с неимоверным воодушевлением кричит-жестикулирует, иногда угрожая замешкавшимся водителям ружьем.*

Я спрашиваю: «Ты почему не в палате? Ты как здесь оказался?»

Он объясняет: дескать, ракета попала в один из корпусов нашей больницы, начался пожар, эвакуация пациентов… А он с приятелями, воспользовавшись неразберихой, убежал, решив примкнуть к «освободительной армии Донбасса».

– Теперь, доктор, я – ополченец! А при украинской власти кем меня считали? Сумасшедшим! Кстати, вам не нужна микроволновка «Самсунг» за 100 гривен – новая, в упаковке, пацаны притащили из какого-то магазина в Славянске?»

Такая вот «реинкарнация» произошла со славянским психбольным. И чем черт не шутит, вдруг какой-нибудь «Че Гевара» с поясом шахида сядет со мной в поезд «Интер-Сити»?

Я вышел на платформу и удивился той массе пассажиров, которые ждали поезд Киев–Константиновка, идущий «на войну». Если бы на платформе в это время стоял Исаак Ньютон, то шансы, что яблоко упадет именно на его умную голову, равнялись бы 1 к 1000.

Вагоны «Интер-Сити» только двух классов – первый и второй. Все «сидячие» с разным уровнем комфорта. Я не стал выпендриваться, купил билет в вагон второго класса. Мы сидели вчетвером, два на два, за столом, друг перед другом. Я, словно кусок ветчины в сэндвиче, был зажат между окном и упитанным православным священником. Напротив нас сидел мужчина в джинсовой куртке и женщина лет 30-ти со смартфоном Apple iPhone 6 и сумкой «Луи Виттон» китайского производства…

В 2012 году этот поезд был куплен у Южной Кореи, чтобы возить из Киева в Донецк болельщиков, приехавших в Украину на чемпионат Европы по футболу. Пять часов с кофе-чаем-пирожками – и вы в Донецке. Но сегодня Донецк – оккупированная территория, а стадион «Шахтер» «убит» сторонниками «русского мира». Поезд идет лишь до города Константиновка. Дальше – контрольно-пропускные пункты и линия разграничения между Украиной и «дырой», как в народе называют «самопровозглашенные республики».

Набираем обороты, мчимся через Днепр.

– Извините, батюшка, – обращается к священнику мужчина в джинсовой куртке, сидящий напротив. – Можно у вас спросить?

– Слушаю, сын мой, – отвечает священник.

– Вот вы мне скажите, батюшка: церковь и война как-то сочетаются? Вы нам говорите: ударили по правой щеке – подставьте левую. И непротивление злу насилием…

– Ну, ваше «непротивление» – это от Льва Толстого с Махатмой Ганди. Графа Толстого, если вы знаете историю, Синод РПЦ отлучил от церкви.

– Это за что? За непротивление злу, батюшка?

– За неправильное понимание «непротивления» и ересь. Ведь ежели на вашу родину напали, так разве можно в такой ситуации не сопротивляться? Нет, сын мой! Церковь оправдывает войну оборонительную. Если на нашу страну напали, то церковь православная всегда на стороне защитников цитадели христианской! Об этом говорил почитаемый отец церкви Афанасий Великий. Сам борец с арианской ересью, Афанасий признавал и вооруженную борьбу государства с его врагами, а стало быть, и правомерным кровопролитие в битве священной.

– Извините за дерзость, батюшка, но данный принцип «непротивления» является основополагающим в христианстве. Махатма Ганди с Толстым – это уже вторично. Более того, Василий Великий, подвижник и организатор монашествующих христиан, был непреклонным блюстителем моральных начал христианства. Он даже не допускал к причастию солдат, убивших врагов в сражении, требуя от них покаяния в течение трех лет! Христианин не может убивать своего ближнего! Это аксиома! И потом, война в Донбассе – не оборонительная ни для России, ни для РПЦ! И что это за такая «православная армия ДНР»? Это типа католического «ордена тамплиеров»? Они что, гроб Господень в Донбассе защищают? Так адресом ошиблись! Им не в Донбасс, а в Израиль, в Иерусалим. Хотя да, понимаю! Для вас Донецк – это «новый Иерусалим»! А вместо гроба Господня – «русский мир»! Браво, батюшка! Очень умно…

– Не богохульствуйте, сын мой, – отвечает батюшка. – В Донбассе немало людей, которые считают, что их пытаются поработить фашисты-бандеровцы и есть угроза вере православной! Лично я, может, так и не думаю, но вот, к примеру, жители города Славянска, восставшие против киевский власти…

– Восставшие жители Славянска? – переспросил мужчина в джинсовой куртке. – Вы это серьезно говорите, батюшка? Да я сам из Славянска, и никогда не слышал о каком-либо народном гневе, восстании, сепаратизме. Нет, конечно, гнев был давно, еще с советских времен. Но исключительно кухонный! На кухне возмущаться – давняя советская традиция! А чтобы на улицу выйти, то, как пел Высоцкий, «настоящих буйных мало, вот и нету вожаков»… Но когда группа вооруженных до зубов «вежливых ихтамнетов» в военной форме без опознавательных знаков, в масках врываются в заштатный городок, захватывают городскую администрацию, отдел милиции, то тут, конечно, и «народный гнев» поспевает у части населения! А что, почему бы в порыве протестного настроения не взломать банкомат с чувством ненависти к «киевской хунте», не разграбить салон сотовой связи в знак протеста против «евромайдана», не ворваться в гипермаркет «Метро» и гневно жрать «Джек Дэниелс» из горла, закусывая итальянским паршутто?..

Кстати, вы ведь знаете, батюшка, что командир этих «вежливых людей», сымпровизировавших «восстание масс», вовсе не житель Славянска, а гражданин Российской Федерации с московской пропиской и даже якобы полковник ГРУ ГШ. Странно, не правда ли? Если это внутренний конфликт Украины, то каким боком тут полковник российской армии? Он что, супермен из мультика? А разве в России мало мест, где найдется дело по плечу супермену?

Эти люди ворвались на территорию суверенного государства, захватили власть в отдельно взятом городе, объявили народное восстание. Провели референдум по крымскому сценарию – под дулом автомата, ввели законы военного времени, принялись убивать людей именем какой-то несуществующей «донецкой республики». Вы это называете «народным гневом», батюшка?

– Извините, сын мой, я не очень понимаю, что вы такое говорите, – ответил священник. – У меня иная информация на этот счет. А главное, чтобы вы помнили: Церковь православная всегда выступает за мир во всем мире. И вообще, пора кофею испить… А вы смиритесь, ведь все в руках Господа. И молитесь за своих усопших да за скорейшее окончание конфликта.

Больше батюшка в нашу «кают-компанию» не вернулся – не иначе нашел вагон для православных VIP-персон. В самом деле, негоже пастырю с паствой в одном вагоне... Да и вопросы о «Церкви и войне» слишком неудобны и трудны для обычного попа…

Город подумал: ученья идут

Поезд мчался сквозь пожелтевшие пейзажи Киевщины. Мужчина в джинсовой куртке умиротворенно, после вербального спарринга со священником, посапывал в такт стуку колес. Его соседка с «Луи Виттоном» за все это время лишь один раз оторвалась от своих гаджетов, глянула на нас и, презрительно фыркнув, снова погрузилась в мир интернет-гламура...

А я думал о Славянске.

12 апреля в небольшой, по меркам Донбасса, город со 100-тысячным населением, где кроме городского отдела милиции не было никаких воинских частей, способных оказать вооруженное сопротивление, со стороны Донецка въехала группа «вежливых людей» во главе с неким «полковником Стрелковым». Эти люди захватили здание городской администрации, отдел милиции и штаб-квартиру СБУ. Никто из местных толком ничего не понял.

Моя мама, жительница Славянска, рассказывала: «*Вначале мы подумали, что это какие-то военные учения проводятся или, может, кино снимают. Мы ходили по городу, решали свои рутинные проблемы, а они бегали рядом, бряцая оружием. Иногда были слышны какие-то выстрелы и взрывы. Как пелось в старой песне: «А город подумал: ученья идут!». Мы даже не воспринимали их всерьез! Словно два параллельных мира в одном городе! Мы и не думали, что эти люди – боевики, террористы, что они захватили наш город так же, как немецкие войска в 1941 году!*»

Согласитесь: как можно поверить в такое, когда на дворе XXI век и Украина не находится в состоянии войны с какой-либо из соседних стран?! Как можно, живя в мирном, даже застойном городишке, в мирной стране, поверить, что однажды группа вооруженных людей может вот так запросто ворваться в твой город, объявить себя твоими спасителями непонятно от кого, установить свою власть от имени какой-то придуманной республики, объявить референдум, расстреливать людей по законам военного времени сталинского образца 1941 года?! Бред! Нонсенс! Но 12 апреля 2014 года именно так и случилось в Славянске!

Лишь когда прошла информация о том, что какие-то «непонятные военные» вырывают решетки из оконных проемов «оружейной комнаты» и дежурной части городского отдела милиции, народ заволновался…

Но тут появилась «бургомистр» Неля Штепа в розовой курточке и, заверив горожан: нет причин для беспокойства, эти «вежливые люди» – наши парни и все, что происходит в городе, одобрено «сверху», – ткнула пальцем в облака...

А на следующий день началась реальная война. Украинская армия, задачей которой, как и в любой другой стране мира, является защита территориальной целостности государства, подошла к Славянску, что вполне логично. Представьте ситуацию: белорусский город Петриков захватили какие-то вооруженные люди, требуют создания «Петриковской народной республики». И что должен делать президент? Что должна делать белорусская армия? Правильно – защищать свою землю и свой народ!

Вот то же самое предприняли и украинцы!

Евгений СУЛЫГА.
Минск–Киев–Славянск–Минск.
(Продолжение следует.)

ЗВАНЫЙ ГОСТЬ

Александр СОКУРОВ:

«Только культура поможет удержать нас от озверения...»

На очередное заседание Интеллектуального клуба, которое состоялось в Минске на прошлой неделе, нобелевский лауреат писательница Светлана Алексиевич пригласила известного режиссера, чья фамилия внесена Европейской академией кино в список ста лучших режиссеров мира, **Александра СОКУРОВА**. Встреча проходила в столичном Доме кино. Зал на 600 мест был практически полностью занят публикой, некоторые даже приехали на встречу из других городов Беларуси (и даже из Москвы!). Режиссер два часа стоя отвечал на вопросы Светланы Алексиевич, а также на записки слушателей. Запомнилась редкая атмосфера взаимопонимания и уважения. Хотя не обошлось и без попыток деструкции, как любит выражаться режиссер: два раза кто-то из зала довольно экспрессивно выкрикивал несогласие с режиссером. Впрочем, сам Сокуров к резким комментариям в свой адрес отнесся спокойно: как к праву, уточнил он, проявлению различных сторон жизни.

Предлагаем читателям «Народной Воли» некоторые фрагменты диалога тех, кто пришел на очередное заседание Интеллектуального клуба Светланы Алексиевич, со знаменитым режиссером Александром Сокуровым.

– Интересно узнать, с чего начинал человек Александр Сокуров, который теперь находится на вершине творчества? С чего и как вы начинали?

– Никогда не хотел быть кинорежиссером и сейчас не считаю это лучшим занятием на свете: литература для меня была и остается самым удивительным и прекрасным искусством. Кино просто моя профессия. Когда был юношей, кино смотрел мало, может быть, в силу своего положения: я сын военного, мы часто переезжали, жили иногда там, где даже не было кино.

Почти случайно я поступил на режиссерский факультет ВГИКа. Еще раз хочу сказать, что кино никогда не являлось для меня божеством. Я из простой семьи, и мама много раз говорила: «Куда ты полез? Таким, как мы, там не место. У тебя нет запаса культуры, происхождения, образованности». Все правда. Но по причине своей упертости я пошел по этой тропинке. Кино – это не мечта, просто в жизни не встретился человек, который сказал: хватит, достаточно. Я не фанатик кино, нет. Просто работник.

– Сколько раз убеждаюсь, что чем выше человек, тем меньше у него высокомерия и больше осознания, насколько человек мал в мире. Вы сделали несколько фильмов о власти. Вы смогли совершенно по-новому посмотреть на власть, на темы очень важные для нас – дьявол в человеке. Скажите, как вы решились на такие темы?

– Все, что есть в моих фильмах, это то, о чем я думаю, когда читаю литературу. Я начинал читать рано и очень хорошие книги. Мне всегда казалось, что в историческом, в политическом пространстве не бывает гениальных, выдающихся людей, они бывают только в пространстве науки, культуры и искусства. Там действительно есть гении, которые осуществляют прорыв в будущее, которые могут «сходить» в будущее и вернуться обратно в свое время и рассказать современникам, что они увидели. Собственно говоря, это задача большого романа.

Всякое историческое событие можно осмыслить, исходя из характера человека. Из характеров людей складывается характер народа. Вся история, по крайней мере той части цивилизации, о которой нам более-менее известно, – это история мужского высокомерия и мужских ошибок, мужской воли, самомнения, дикости, зверства, жестокости. Во все времена в человеческой истории, как и в природе, происходит жесточайшее сражение мужского с женским, а женского с мужским. В интимной сфере, в закрытом пространстве женщина всегда побеждает. А в сфере открытого пространства полная власть принадлежит мужчине. Тут-то он и шутит. Поэтому мне всегда было интересно, как мужской характер проявляется в тех обстоятельствах, когда мужчина получает шанс, дар от судьбы осуществлять власть над другими людьми. Где граница этой власти? Где мужчина нажимает на педаль «стоп», а где так не поступает? Как меняет его этот раж, это возбуждение от власти?

В определенный момент у меня была возможность наблюдать в России людей, у которых была большая, окончательная власть в руках. И я видел в их поступках подтверждение очень многих своих представлений. Люди у власти ведут себя всегда одинаково, к большому сожалению. И к большому отчаянию. Каждый мужчина, получающий в руки власть, ведет себя так же, как вел его предшественник, например, 300 лет назад. Ничего не изменилось. Политика – такое деструктивное, грязное пространство, что там трудно не совершать ошибок и преступлений. Как мне кажется, это неизбежное сопутствие власти.

Гуманитарии долго искали выход, как набросить лассо на власть, на этого скакуна, который начинает всех топтать и уничтожать, носить слишком далеко вперед, когда целые народы падают с обрыва в историческую пропасть. Придумали республиканскую форму правления: а давайте ограничим власть. Но попытка обуздать мужское сообщество всегда заканчивается одним и тем же. Человек у власти – это квазичеловек. Чем ближе к власти, тем ближе к соблазнам, тем ближе к дьяволу. Когда я изучал историю людей, облеченных огромной властью, с разным успехом, с разным результатом, то обратил внимание, что все они по-человечески, по-людски были несчастны. За спиной каждого мужчины, который получал огромную власть, всегда была катастрофическая мужская или профессиональная история. Люди, получившие большую власть, почти все были глубоко несчастны. Но «несчастный человек опасен», говорит Фауст у Гете. И, учитывая этот изначальный драматизм момента, я хотел понять, что это за люди, которым в ХХ веке удалось возвыситься над народами: Ленин, Гитлер, японский император Хирохито... (Фильмы Сокурова «Молох», «Телец», «Солнце». – Е.М.)

– Как-то вы высказались, что не нужно поддерживать левых. Но в Италии в ХХ веке произошла правая революция, к власти пришел Муссолини. И все те же самые: детские организации (не пионеры, так «балиллы»), всеобщий спорт, массовые зрелища, борьба за пшеницу. Левые, правые... Нет, наверное, разницы... Или есть?

– Конечно, есть. И она заключается в том, что левые могут довести революцию до конца. За правыми пойдет часть народа. А за левыми пойдет весь народ – Россия это подтвердила. Идея построения социализма – левая идея – прекрасная идея. Только левые движения, насколько я могу судить, до сих пор не сформулировали свою идеологию письменно и смогли объединить экономику и политику, как это сделал Маркс и последовавший за ним в конкретном русском преломлении Ленин, написавший свою на самом деле раздражающую работу «Развитие капитализма в России». Ни тогда, ни позже никто не смог сделать по масштабу ничего подобного. Правые – это фашизм. Левые – это социализм. Но поскольку и правые, и левые есть отклонения от нормы, а идеальных центристских идей для большой страны с культурными традициями, с разнообразным народом нет, то и в левых движениях возникают катастрофические настроения, кошмарные идеи. Понятно, что всякая политическая мысль – молодая, политики без молодых людей нет, только молодежь осуществляет политическую деятельность. А то, что сейчас происходит в политическом пространстве Европы и России, – это политика, это неразвитая совсем по-другому. Политика может быть в руках только молодых людей, и очень печально, что молодые люди не заскорузлые, не погрязшие в грехах человеческих. Мне так кажется. Вот и организация ИГИЛ (организация, запрещенная в России) – это новая мусульманская революция, которая грядет, которая неизбежна и которая войдет со своим краем старой цивилизации. Это тоже левая идея, тоже молодая мысль и энергия. Правые в меньшей степени склонны брать в руки оружие. А левые без оружия трудно представляют себе политическую практику.

– Как подсказать молодым, что за дело им лучше выбрать в своей жизни? Не лучше ли направлять молодых на профессии, которые просто могут дать им хороший кусок хлеба?

– Мы очень все разные. Кто-то будет реализовывать свои мечты, а кто-то – нет. Точное попадание в профессию – случай единичный. Человек всегда выбирает профессию, когда он молод, и не может нести полной ответственности за свой выбор – как, например, я. Но большая часть людей приходит потом в себя – я сейчас говорю о мужчинах. У мужчин – одна жизнь, у женщин – абсолютно другая история, женщины защищены судьбой, Богом. За женщину наверху подумают, за мужчину, конечно, нет. Каждый человек делает выбор в зависимости от случая. Но попробуйте вбить в голову рациональную, спекулятивную идею. Из десяти человек, которых вы будете настраивать на циничный рациональный выбор, восемь скажут вам: «А пошел ты знаешь куда!» Но двое, конечно, ответят: «Пожалуй, да. Стоит подумать». Но восемь человек все же будут сопротивляться. В этом есть прекрасное качество юности, молодости. Когда речь идет о нравственных обстоятельствах, большая часть молодых людей, мне кажется, никогда не ошибается. А вот отцы и матери ошибаются. Это, конечно, не так просто, я упрощаю. Но что мы получим в итоге? Будет бездарная, продажная профессиональная среда. Роль денег велика, но она, к счастью, пока не абсолютна. Я уверен. Что важнее: деньги или совесть? Не все выбирают деньги.

– Литература также не защищена от времени: авторы живут, а их книги не читают.

– Литература и драматургия – традиционный фундамент. А кино – нет. Уровень культуры, языка, художественного поиска в кино сейчас катастрофически упал, так что даже обсуждать трудно.

– Но, согласитесь, иногда кино прорывается вперед: ведь было время Антониони, Феллини...

– Нет, я не возражаю. Режиссеры, которых вы назвали, достигли того, чего достигли, потому что были востребованы. Они были нужны времени, нужны той Европе, в которой жили, они были с ней как единая слитность. Все ждали нового фильма Бергмана, Антониони... Разные поколения, разная эстетика, философия, но все смотрели, что делали эти великие авторы. А сейчас изменилось время и потребность в кинематографе.

– А какая область художественного творчества интересна лично вам?

– Мне ближе музыкальный театр. В драматическом театре мне тяжело, всегда кажется, что актеры на сцене мучаются. Сегодня у зрителей огромная потребность не в актерском мастерстве, а в том, чтобы на сцену вышли содержательные люди, личности. Такими были Евстигнеев, Лебедев. На сцене должно быть больше личности, чем актерского мастерства. Потому что актерское мастерство очень часто – это просто манипуляция, всякого рода приемчики, трюк и обман. А, например, блестящая актриса Фрейндлих – это личность. На нее можно смотреть, даже когда она просто дорогу переходит.

– Вас не беспокоит, что вы как художник можете быть не поняты последующим поколением?

– Я всего-навсего кинорежиссер, я не гений, не писатель, я не могу создавать идеальные миры. Кино будет стареть, как и все.

– Такие фильмы, как «Крым», «Викинг», «Матильда», не есть ли разрушение славянского мира? Что, может быть, и слава Богу?

– Вы меня просите оценить работу моих коллег, я ставлю себя в трудное положение. Кроме «Матильды», я не смотрел фильмы, которые вы перечислили. Времени, физических сил не было. «Матильда» – фильм, который сделал конкретный режиссер с конкретным почерком, особой авторской стилистикой. Это профессиональная работа. Что касается оценки, давайте подождем лет пять-десять. Если фильм еще будет идти, то он представляет определенный художественный интерес. Если же нет... У меня тоже есть картины, которые не интересны подавляющему большинству.

– Стоит ли культурное наследие города Ленинграда – Санкт-Петербурга блокады, которую он пережил? Не дорого ли? Как вы для себя отвечаете на этот вопрос?

– Петербург – самый дорогой город в мире. Его стоимость измеряется в человеческих жизнях. Когда город закладывался, у власти не было ни малейших сомнений, что можно губить крестьян, работных людей десятками, сотнями тысяч. Никаких проблем. А потом революция и расстрелы, они в Петрограде носили веерный характер. Характер бури, смятения, запредельной жути. Потом репрессии. Потом кошмарная блокада. Миллионы и миллионы людей заплатили жизнями за существование Ленинграда. Мне больно за судьбу Санкт-Петербурга: сегодня на город наступает классический русский капитализм с его неуправляемой энергией, сговорами. И, в общем, бывает тяжело. За перестройку в Петербурге снесено значительно больше зданий, чем разрушено в блокаду.

– Еще в 2008 году, когда ничего не предвещало беды, вы предсказали войну России с Украиной. Увы, это сбылось. Как сегодня вы видите будущее Украины, России, Беларуси?

– Поскольку тогда никто не обратил внимания на мои слова, я предпочту и сейчас не говорить, что мне кажется по поводу будущего. Могу сказать только одно: серьезные исторические процессы, как большая тяжелая болезнь, всегда зреют медленно. И если ты внимательно присматриваешься к судьбе своей родины, повседневному деятельности своих политиков, ты всегда можешь увидеть, что ожидает твой народ и твое государство. В таком большом пространстве, как Россия, тяжело без государства. И мы очень часто являемся соучастниками ошибок, которые совершает государство. Очень часто, к большому сожалению. Силы признать этого нет. И людей, на которых обратили бы внимание и которые серьезно озабочены тем, что происходит, очень мало. Их всего мало! Все происходит совершенно понятно, куда это идет. Сегодня современная политика очень примитивная.

– Как вы считаете, у нас в Беларуси будут перемены?

– Беларусь, на мой взгляд, единственная страна – в моем обзоре, хотя я, возможно, не так опытен, – которая хоть завтра готова стать членом Европейского Союза. Это обязательно произойдет, и в обозримое время. Мой отец, ветеран войны, все время говорил: белорусы – это люди, наши друзья и братья. О белорусах мой отец отзывался коленопреклоненно. Белорусский народ для очень многих в России – образец. За бригаду, в которой работают ребята из Беларуси, можно быть уверенным: все будет сделано четко и качественно. Будьте счастливы от этого: качество труда есть в народе, чего нет очень часто у русских.

– А есть ли у нас в Беларуси ответственный человек, которого вы знаете? Ну, кроме Александра Григорьевича Лукашенко?

– Ну, президент должен быть ответственным. Я лично не знаю его, только иногда вижу по телевидению, но смотрю ТВ редко. Но вот сидит человек, перед которым я преклоняюсь (*Сокуров подходит к Светлане Алексиевич и целует ей руку.* – Е.М.). И она из Беларуси.

– Вы были членом КПСС? И, скажите, есть ли угрозы в ваш адрес?

– Угрозы в мой адрес были, и они осуществлялись. В КПСС я состоял. Вступил во ВГИКе, после того как узнал, что членом КПСС стал Шостакович. Но никогда не исповедовал системных убеждений и был диссидентом в этой политической организации, это правда. Вот такая история. Поэтому я говорю, что несу ответственность за то, что происходило в нашей стране. Я низко кланяюсь вам всем.

Елена МОЛОЧКО.

ТВОРЧАЯ АСОБА

«Планета» беларускага Гамера

Паэт Алесь Чобат рэдка паказваецца на публіцы. Пасля перанесенай гематомы правага вока ён страціў зрок і стаў інвалідам першай групы. Але жыццёвыя выпрабаванні не зламілі яго, не пагасілі творчы дух. Некалькі дзён таму ў Гродне адбылася прэзентацыя музычнага альбома “Кароткая гісторыя Беларусі” на яго аднайменны зборнік вершаў. Мясцовая грамадскасць пазнаёмілася таксама з “апошняй” кнігай паэта “Планета”.

Дасказаць недасказанае

Алесь Чобат нарадзіўся і жыве ў Скідзелі, пра які ў адным з вершаў сказаў: *“Мясціна мёртвых, якія жывуць, і жывых, якія даўно паўміралі”*. Ён скончыў Беларускі тэхналагічны інстытут, працаваў вядучым канструктарам на прадпрыемствах “Аўтамагнітола” і “Азот” у Гродне. У 1989–1990 гадах быў намеснікам старшыні Рады БНФ “Адраджэнне” і каардынатарам дэмакратычнага блока “Саветы-90” падчас выбараў у Вярхоўны Савет БССР 13-га склікання. Працаваў журналістам, навуковым супрацоўнікам у музеі Максіма Багдановіча. Ён аўтар 9 кніг, дзве з якіх з’явіліся пасля таго, як у 2013 годзе ён страціў зрок і перастаў пісаць уласнай рукой па паперы.

У прадмове да кнігі “Планета” вядомая беларуская паэтка Данута Бічэль падкрэсліла: *“Гэта спроба дасказаць недасказанае пра сваю Краіну, народ між народаў, пра месца і час, куды цябе Бог паслаў, і як ты зразумееш сам сваё прызначэнне...”* Нездарма, што ў ёй шмат рэлігійных вершаў, у адным з якіх паэт адзначае:

Бо дагэтуль ты не ўбачыш Бога,
Пакуль больш не ўбачыш нічога...

Грунвальд і Хатынь

У Алеся Чобата сваё бачанне мінуўшчыны Беларусі, у якой ён вызначальнымі лічыць *“дзве вайны з немцамі, дзве вайны супраць заходняй цывілізацыі, дзве вайны за сваё выжыванне...”*. Таму ў лік найважнейшых сімвалаў разам з Грунвальдам паэт ставіць Хатынь, з дакорам зазначаючы: *“Падзабылі мы пра Хатынь за нашымі штодзённымі крыкамі і сваркамі. Не будзе ў нас Беларусі без Хатыні, таму што не будзе”*. Для паэта ўся наша гісторыя– гэта барацьба за існаванне.

Ён, у адрозненне ад многіх, не паўтарае словы пра вінаватасць суседзяў ва ўсіх нашых бедах. А наадварот, лічыць нас саміх адказнымі за тое, што маем.

Васіль ГЕРАСІМЧЫК.

ФЕСТИВАЛЬ

Оперная дива Оксана Волкова выступит на открытии ММКФ «Лістапад»

Завтра в кинотеатре «Москва» будет ослепительно красиво: по красной дорожке пройдут гости Минского международного кинофестиваля «Лістапад» и его участники: члены жюри, режиссеры, актеры. Чтобы немножко разогреть гостей в холодный ноябрьский вечер, на VIP-площадке их будут ждать подносы с шампанским. Конечно же, будет фотосессия, так что зрителям, купившим билеты на открытие, есть смысл прийти пораньше и попытаться – а почему бы и нет? – сфотографироваться со звездами кино из России, Израиля, Чехии, Грузии, Швейцарии, Германии, Литвы, Молдовы и Польши.

В этом году «Лістапад» проходит под лозунгом «Истина, любовь и красота», а главная концепция церемонии открытия – в гармоничном сочетании кино и классической музыки. Поэтому первым за ведущими Денисом Дудинским и Екатериной Раецкой на сцену выйдет известный пианист, лауреат международных конкурсов Александр Музыкантов, который исполнит лучшие мелодии из кинофильмов. Затем наступит самый торжественный момент: заместитель премьер-министра Василий Иванович Жарко вручит специальный приз президента Республики Беларусь «За сохранение и развитие традиций духовности в киноискусстве». Персона, которая в этом году будет им удостоена, до сих пор держится в тайне. Но все тайное становится явным – и произойдет это буквально сегодня вечером.

Но зато в точности известно, что на сцене кинотеатра «Москва» будет выступать очаровательная артистка театра и кино Вера Полякова. А закроет торжественную церемонию великолепная Оксана Волкова, солистка Большого театра. Этой певицей может гордиться Беларусь! Она только что вернулась из Нью-Йорка с престижных гастролей в Метрополитен-опера, одном из лучших оперных театров мира. Затем прозвучит главный аккорд «Лістапада» – фильм российского режиссера Бориса Хлебникова «Аритмия», получившего на кинофестивале «Кинотавр» в Сочи Гран-при, а также приз зрительских симпатий.

Виктория ДРОЗД.

Народная Воля http://www.nv-online.info
3 ЛІСТАПАДА 2017 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 6 НОЯБРЯ

Беларусь 1
07.00 «Выбирая судьбу». Сериал.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Главный эфир».
10.20, 12.10 «Тариф на прошлое». Сериал.
14.00, 15.10 «Красная королева». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.45 «Совсем другая жизнь». Сериал.

Беларусь 2
07.05 «Беляночка и Розочка». Х/ф.
08.00, 19.05, 21.10 «Тэлебарометр».
08.40 «Король Лев-3: акуна матата». Мультфильм.
10.05 «Икона стиля».
11.20 «Копейка в копейку».
11.55 «Пингвины из Мадагаскара». Мультфильм.
13.15 «Мир наизнанку».
14.15 «Камень, ножницы, бумага».
15.20 «Свадьба вслепую».
17.00 «Принц Персии: пески времени». Х/ф.
19.15 «Суперлото»
20.10 «Научи жену рулить».
21.45 «Два рубля».
22.05 «КЕНО».
22.10 «ЛавЛавСаг».
23.10 «Я – четвертый». Х/ф.

Беларусь 3
08.00, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп».
08.15, 12.15, 23.20 «Гэты дзень».
08.20 «Нацыянальны хіт-парад».
09.15 «Наперад у мінулае».
09.45, 20.10 «Беларуская кухня».
10.15 «Цуд-востраў, або Палескія рабінзоны». М/ф.
12.20 «Навукаманія».
12.50 «Вайна пад стрэхамі». М/ф.
14.20 «Сыны ідуць у бой». М/ф.
16.00 «Джэк Васьмёркін – «амерыканец». Серыял.
19.25 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака».
20.40 «Калыханка».
21.05 «Карона Расійскай імперыі, ці Зноў няўлоўныя». М/ф.

Беларусь 5
07.55 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Динамо-Минск» – ФК «Слуцк».
09.45 «Игры «на вырост».
10.15 «Про спорт. Итоги недели».
11.00 «Снежный барс».
11.30 Футбол. Чемпионат Англии. «Челси»–«Манчестер Юнайтед».
13.25 «Пит-стоп».
13.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Тоттенхэм»–«Кристал Пэлас».
15.50 Гандбол. Лига чемпионов. БГК им.Мешкова – «Киль».
17.25 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Торпедо-БелАЗ»–БАТЭ. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
19.25 «Спорт-центр».
19.35 «Время футбола».
20.20 Футбол. Чемпионат Англии.
21.20 Смешанные единоборства.

ОНТ
07.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
07.05 «Весна на Заречной улице». Х/ф.
08.55, 18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
09.05 «Контуры».
10.00 «Москва слезам не верит». Х/ф.
13.00 «Полосатый рейс». Х/ф.
14.40, 16.20 «Эхо любви». К 85-летию Роберта Рождественского. Концерт в Государственном Кремлевском дворце.
16.15, 21.00 «Новости спорта».
17.00 «Я могу!».
19.00 «Лучше всех!».
21.05 «Троцкий». Сериал.
23.00 «Подлинная история русской революции».

РТР-Беларусь
07.00 «Комната смеха».
08.00 «Печки-лавочки». Х/ф.
10.00 «Картина мира».
10.55 «Погода на неделю».
11.00 «Что происходит».
12.05 «Наше дело».
12.20 «Хочу замуж». Х/ф.
14.00, 20.00 «Вести».
14.20, 20.20 «Заложники любви». Сериал.
21.35 «Демон революции». Сериал.
23.35 «Великая Русская революция».

НТВ-Беларусь
06.25 «Астропрогноз».
06.30, 08.20 «Возвращение Мухтара». Сериал.
08.00, 10.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.20, 19.20 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневники.
10.25 «Лесник». Сериал.
12.05, 16.20, 19.25 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.
21.05 «Капкан для Золушки». Сериал.

СТВ
06.00 «Великие тайны времени».
07.50 «Большой завтрак».
08.30 «Неделя».
09.25 «Смотреть всем!».
10.00 «Неделя спорта».
10.30 «Теледоктор».
11.05 «Золотая коллекция белорусской песни – 2017». Праздничный концерт.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.45, 23.30 «Офицеры». Х/ф.
15.30 «Всем по котику».
15.55 «Большой город».
16.45 «Водить по-русски».
17.00 «Трансформеры». Х/ф.
20.00 «СТВ-спорт».
20.05 «Трансформеры: месть падших». Х/ф.
22.40 «Загадки человечества».
01.05 «Соль».

Мир
06.05 «Комиссар». Х/ф.
08.15 «Любимые актеры».
09.20, 10.15, 16.15 «Метод Фрейда». Сериал.
10.00, 16.00 «Новости».
22.45 «Авангард революции».
23.20 «Адмиралъ». Х/ф.
01.55 «Разведчицы». Сериал.

Россия Культура
06.30 «Любовь, и страсть, и всякое другое...».
07.10 «Девушка с характером». Х/ф.
08.35 «КОАПП». Мультфильм.
09.40 «Обыкновенный концерт».
10.10 «Осенний марафон». Х/ф.
11.40, 23.55 «Приключения медвежьей семьи в лесах Скандинавии».
13.10 Гала-представление Цирка Юрия Никулина.
14.05 «Пешком...».
14.30 «Наблюдатель».
15.25 «Сила мечты. Октябрьская революция сквозь объектив киноаппарата».
16.20 «Романтика романса».
17.20 «12 стульев». Сериал.
20.00 Государственный академический ансамбль песни и пляски донских казаков им.А.Квасова в Государственном Кремлевском дворце.
21.55 «Костюмер». Х/ф.
01.20 «Запасной игрок». Х/ф.
02.45 «Новая жизнь». Мультфильм для взрослых (с субтитрами).

Белсат
07.00, 21.00, 01.00 «Аб’ектыў».
07.15 «ПраСвет».
07.55 «Над Нёмнам».
08.10 «Эксперт».
08.35 «Зона «Свабоды».
09.10 «Людскія справы»: «Аборты».
09.45 «Вяскоўцы».
10.10 «Невядомая Беларусь»: «Калгаснікі». Д/ф.
10.40, 19.15 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
10.55 «Кожны з нас»: «Я – алімпійскі чэмпіён, зарабляю 100 долараў».
11.40, 21.45 «Кінаклуб»: «45 гадоў».
11.55, 21.55 «45 гадоў». М/ф.
13.30 «Абарваныя жыцці: Джон Белушы». Д/ф.
14.25 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак.серыял.
14.50 «Жыве Беларусь!». М/ф.
16.35 «Хічкок/Труфо». Д/ф.
17.55 «Невядомая Беларусь»: «Суд над камунізмам». Д/ф.
18.30, 19.30, 23.30, 01.25 «Студыя «Белсат».
18.55 «Асабісты капітал».
21.25, 01.45 «Загадкі беларускай гісторыі»: «7 лістапада. Дзень свята ці знак бяды?».

ВТОРНИК, 7 НОЯБРЯ

Беларусь 1
06.55 «Выбирая судьбу». Х/ф.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Следы на воде». Х/ф.
10.50, 12.10 «Провинциалка». Сериал.
14.30, 15.10 «Красная королева». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.45 «Специальный репортаж».
22.05 «Выйти замуж за генерала». Сериал.

Беларусь 2
07.00 «Раскрасавица». Х/ф.
08.00, 20.15 «Тэлебарометр».
08.05, 18.25 «Без границ». Х/ф.
09.50 «Икона стиля».
11.05, 22.05 «Папа сможет?».
12.00 «Я – четвертый». Х/ф.
13.55 «Король Лев». Мультфильм.
15.30 «Король Лев-2: гордость Симбы». Мультфильм.
17.00 «Король Лев-3: акуна матата». Мультфильм.
20.20 «Барышня-крестьянка».
21.25 «Богиня шопинга».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.55 «Их перепутали в роддоме». Сериал.

Беларусь 3
07.25, 11.05, 20.00 «Калейдаскоп».
07.40, 11.20 «Гэты дзень».
07.45 «Джэк Васьмёркін – «амерыканец». Серыял.
11.25, 21.05 «Самая абаяльная і прывабная». М/ф.
12.50 «Я хачу гэта ўбачыць!».
13.15 «Няўлоўныя мсціўцы». М/ф.
14.30 «Новыя прыгоды няўлоўных». М/ф.
15.50 «Карона Расійскай імперыі, ці Зноў няўлоўныя». М/ф.
18.05 Юбілейны вечар народнага артыста СССР Валянціна Елізар’ева.
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.15 «Беларуская кухня».
20.40 «Калыханка».
22.30 «Песні пад гітару».
22.45 «Чапаеў». М/ф.

Беларусь 5
08.00 Хоккей. Лига чемпионов.
10.00 «Тренировочный день».
10.30 «Время футбола».
11.15, 19.45 «Спорт-микс».
11.25 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Торпедо-БелАЗ»–БАТЭ.
13.25 Футбол. Чемпионат Англии. «Манчестер Сити»–«Арсенал».
15.25 Футбол. Чемпионат Англии.
16.25 «Фактор силы».
16.55 Волейбол. Лига чемпионов. «Минчанка»–«Вакыфбанк».
19.00, 22.15 «Спорт-центр».
19.10 Гандбол.
19.55 Хоккей. Лига чемпионов (в перерывах – «Спорт-центр»).
22.25 «Спорт-кадр».
22.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
23.30 «Наши. Леонид Тараненко».

ОНТ
07.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
07.05 «Белорусский вокзал». Х/ф.
08.55 «Удача в придачу!». Дневник.
09.05 «Бег». Х/ф.
13.00 Юбилейный концерт Раймонда Паулса.
15.00 «Великая революция. Провинциальные истории».
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Герой». Х/ф.
17.50 «Дворец Республики – 20 лет в сердце нашей страны». Концерт.
21.05 «Троцкий». Сериал.
23.00 «Подлинная история русской революции».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Комната смеха».
12.00, 20.40 «Тайны следствия». Сериал.
14.35 «О самом главном».
15.45 «60 минут».
17.35 «Судьба человека».
18.45 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
22.10 «Простые вопросы».
22.30 «Демон революции». Сериал.
00.00 «Вечер».

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.05, 07.05, 08.05 «Капкан для Золушки». Сериал.
09.45 «За гранью».
10.20, 19.40 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневники.
10.25 «Лесник». Сериал.
12.05 «Суд присяжных».
13.25 «Ты не поверишь!».
14.15, 16.30 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
19.45 «Специальный выпуск».
20.40 «Паутина». Сериал.
23.20 «Основная версия». Сериал.

СТВ
06.05 «Трансформеры». Х/ф.
08.25 «Трансформеры: месть падших». Х/ф.
11.05 «Золотая коллекция белорусской песни – 2017». Праздничный концерт.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.45, 00.05 «Собачье сердце». Х/ф.
16.00 «Центральный регион».
16.45 «Трансформеры-3: темная сторона Луны». Х/ф.
20.00 «СТВ-спорт».
20.05 «Трансформеры: эпоха истребления». Х/ф.
22.50 «Автопанорама».
23.15 «Загадки человечества».

Мир
06.00 «Разведчицы». Сериал.
07.30 «Доброе утро, мир!».
08.35 «Нет проблем».
10.00, 13.15 «Шулер». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
14.25 «Другой мир».
15.00 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20 «Остров ненужных людей». Сериал.
21.10 «Отдел 44». Сериал.
23.10 «Если любишь – прости». Х/ф.
01.15 «Метод Фрейда». Сериал.

Россия Культура
06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
06.35, 20.30 «Правила жизни».
07.05 «Легенды мирового кино».
07.35 «Путешествия натуралиста».
08.10 «Юность Максима». Х/ф.
10.15, 18.30 «Наблюдатель».
11.15 «Сила мечты. Октябрьская революция сквозь объектив киноаппарата».
12.15 «Черные дыры. Белые пята».
13.00 «Эпизоды».
13.40 «Берлин. Музейный остров».
14.30 «Луна. Возвращение».
15.10, 01.40 «Декабрьские вечера Святослава Рихтера».
16.00 «Завтра не умрет никогда».
16.30 «Пятое измерение».
16.55 «2 Верник 2».
17.40 «Эрнест Резерфорд».
17.50 «Рина Зеленая – имя собственное».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Кто мы?». «1917: Переворот? Революция? Смута?».
20.55 «Спокойной ночи, малыши!».
21.10 «Неистовые модернисты».
22.05 «Кто придумал ксерокс?»
22.45 «Аббатство Даунтон». Сериал.
23.55 «Тем временем».
00.35 «ХХ век».
02.35 «Pro memoria».

Белсат
07.00, 08.00, 18.30, 19.30, 23.30, 01.25 «Студыя «Белсат».
07.25 «Асабісты капітал».
07.50 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
09.30, 21.00, 01.00 «Аб’ектыў».
09.55 «Загадкі беларускай гісторыі»: «7 лістапада. Дзень свята ці знак бяды?».
10.15 «Эксперт».
10.35 «Будучыня». М/ф.
12.15 «Ложак Леніна».
12.50 «Солнечный удар». М/ф.
15.25 «Невядомая Беларусь»: «Калгаснікі». Д/ф.
16.00 «Апошнія людзі ў Алепа». Д/ф.
17.00 «Абарваныя жыцці: Джон Белушы». Д/ф.
17.55 «Людскія справы»: «Аборты».
19.00 «Прыват»: «Узяць сябе ў рукі, або Неабмежаваныя магчымасці».
21.25, 01.45 «Жывы». Рэпартаж.
21.45 «Жонкі дэспатаў». Дак.серыял.
22.35 «Ленинленд». Д/ф.

СРЕДА, 8 НОЯБРЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.35 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15, 00.15 «Зона Х».
09.10, 22.10 «След». Сериал.
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 «Нити судьбы». Сериал.
13.10 «Детский доктор».
13.45 «День в большом городе».
14.45, 15.25 «Певица». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
17.05 «Белорусское «Времечко».
21.00 «Панорама».
21.50 «Актуальное интервью».
23.55 «Сфера интересов».
00.50 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 19.15 «Тэлебарометр».
09.05, 17.10 «Месть». Сериал.
11.05, 22.05 «Папа сможет?».
11.55 «Подарок судьбы». Сериал.
14.05, 20.30 «Битва салонов».
15.10 «Кислый comment».
15.15, 22.55 «Их перепутали в роддоме». Сериал.
16.15, 00.35 «Ничего себе ньюз».
16.20, 23.50 «Пин_код».
19.20 «Барышня-крестьянка».
21.30 «Богиня шопинга».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».

Беларусь 3
07.00 «Дабрананак».
07.35, 20.10 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15 «Гэты дзень».
08.25, 18.15 «Доўгая дарога ў дзюнах». Серыял.
09.30, 14.10 «Небяспечныя гастролі». М/ф.
10.55 «Святло далёкай зоркі».
11.20, 17.35 «Легенды кіно».
12.20 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака».
12.45 «Славянскі базар». у Віцебску – 1995».
13.45 «Музеі Беларусі».
15.40, 21.05 «Маршалы Сталіна».
16.20, 21.45 «Маёр Віхар». Серыял.
19.25 «Тэатр у дэталях». «Аіда». Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь.
20.40 «Калыханка».
23.00 «Песні пад гітару».
23.10 «Вялікія мастакі».

Беларусь 5
08.00 Хоккей. Лига чемпионов. 1/8 финала.
09.55 Гандбол. Лига чемпионов. Видеожурнал.
10.25 Волейбол. Лига чемпионов. Женщины. Первый матч. «Минчанка»-«Вакыфбанк».
12.30 «Спорт-кадр».
13.00 Гандбол. Лига чемпионов. БГК им.Мешкова – «Киль».
14.35 Хоккей. КХЛ. «Динамо-Минск»–«Металлург».
16.30 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Торпедо-БелАЗ»–БАТЭ.
18.25 «Козел про футбол».
18.45, 20.55 «Спорт-центр».
18.55 Волейбол. Лига чемпионов. «Шахтер»–«Перуджа».
21.05 «Слэм-данк».
21.35 Смешанные единоборства. UFC.

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 07.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Александра Пахмутова: «Светит незнакомая звезда».
10.00 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20, 13.10, 19.00 «Пусть говорят».
13.55 «Давай поженимся!».
14.55 «Мужское/женское».
16.20 «Обратный отсчет».
16.55 «На самом деле».
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
20.00 «Время».
21.05 «Троцкий». Сериал.
23.00 «Подлинная история русской революции».
01.00 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Простые вопросы».
12.00, 20.40 «Тайны следствия». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.45 «60 минут».
17.35 «Судьба человека».
18.45 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
22.10, 23.10 «Запретная любовь». Сериал.

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10, 07.10 «Деловое утро НТВ».
08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45 «За гранью».
10.20, 19.40 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневники.
10.25 «Лесник». Сериал.
12.05 «Суд присяжных».
13.25, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Место встречи».
16.30 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
19.45 «Специальный выпуск».
20.40 «Паутина». Сериал.
23.20 «ЧП.by».
23.45 «Итоги дня».
00.15 «Основная версия». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 18.35 «Тайны Чапман».
09.35, 17.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Трансформеры-3: темная сторона Луны». Х/ф.
13.15 «Всем по котику».
13.50 «Трансформеры: эпоха истребления». Х/ф.
16.50 «Автопанорама».
17.10 «Водить по-русски».
17.25 «Минщина».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Территория заблуждений».
22.00 «Смотреть всем!».
23.05 «Загадки человечества».
00.45 «Знахарь». Сериал.

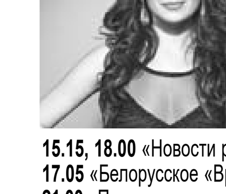
Мир
06.00, 01.30 «Метод Фрейда». Сериал.
07.30 «Доброе утро, мир!».
08.35 «Нет проблем».
10.00, 13.15 «Шулер». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
14.25 «Другой мир».
15.00 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20 «Остров ненужных людей». Сериал.
21.10 «Отдел 44». Сериал.
23.10 «Глупая звезда». Х/ф.
01.00 «Любимые актеры 2.0».

Россия Культура
06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
06.35, 08.05, 20.30 «Правила жизни».
07.05 «Легенды мирового кино».
07.35 «Путешествия натуралиста».
08.35, 22.45 «Аббатство Даунтон». Сериал.
09.25 «Мировые сокровища».
09.40, 19.45 «Главная роль».
10.15, 18.30 «Наблюдатель».
11.10, 00.35 «ХХ век».
12.20 «Гений».
12.55 «Кто придумал ксерокс?».
13.35, 21.10 «Неистовые модернисты».
14.30 «Живая Вселенная».
15.10, 01.40 Концерт для скрипки и виолончели.
15.50 «Эрнан Кортес».
16.00 «Завтра не умрет никогда».
16.30 «Пешком...».
16.55 «Ближний круг Евгения Князева».
17.50 «Больше, чем любовь».
20.05 «Кто мы?». «1917: Переворот? Революция? Смута?».
20.55 «Спокойной ночи, малыши!».
22.05 «Абсолютный слух».
23.55 «Документальная камера».
02.15 «Рина Зеленая – имя собственное».

Белсат
07.00, 08.00, 12.30, 13.35, 18.30, 19.30, 23.30, 01.25 «Студыя «Белсат».
07.30, 13.05 «Прыват»: «Узяць сябе ў рукі, або Неабмежаваныя магчымасці».
09.30, 15.05, 21.00, 01.00 «Аб’ектыў».
09.55, 15.30 «Жывы». Рэпартаж.
10.15, 17.40 «Кожны з нас»: «Я – алімпійскі чэмпіён, зарабляю 100 долараў».
11.00 «Апошнія людзі ў Алепа». Д/ф.
12.05, 15.50 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
16.20 «Жонкі дэспатаў». Дак.серыял.
17.15 «Асабісты капітал».
18.55 «Маю права».
19.15 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
21.25, 01.45 «Вяскоўцы».
21.55 «Варажба жарлянкі». М/ф.

ЧЕТВЕРГ, 9 НОЯБРЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.35 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15, 00.15 «Зона Х».
09.10, 22.10 «След». Сериал.
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 «Нити судьбы». Сериал.
13.10 «Детский доктор».
13.45 «День в большом городе».
14.40, 15.25 «Певица». Сериал.

15.15, 18.00 «Новости региона».
17.05 «Белорусское «Времечко».
21.00 «Панорама».
21.50 «Специальный репортаж».
23.55 «Сфера интересов».
00.50 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 19.10 «Тэлебарометр».
09.05, 17.10 «Месть». Сериал.
11.00, 22.05 «Папа сможет?».
11.55 «Подарок судьбы». Сериал.
14.05, 20.25 «На ножах».
15.15, 22.55 «Их перепутали в роддоме». Сериал.
16.15, 00.35 «Ничего себе ньюз».
16.20, 23.55 «Пин_код».
19.15 «Барышня-крестьянка».
21.30 «Богиня шопинга».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».

Беларусь 3
07.00 «Дабрананак».
07.35, 20.10 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15 «Гэты дзень».
08.25, 18.15 «Доўгая дарога ў дзюнах». Серыял.
09.35, 14.15 «Бывай». М/ф.
10.55 «Святло далёкай зоркі».
11.20, 17.35 «Легенды кіно».
12.20 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака».
12.45 «Славянскі базар» у Віцебску – 1996».
13.45 «Музеі Беларусі».
15.40, 21.05 «Маршалы Сталіна».
16.20, 21.45 «Маёр Віхар». Серыял.
19.25 «Тэатр у дэталях». «Анюта». Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы.
20.40 «Калыханка».
23.00 «Песні пад гітару».
23.10 «Вялікія мастакі».

Беларусь 5
08.00 Футбол. Чемпионат Англии.
08.55, 14.45 Волейбол. Лига чемпионов.
11.05 «Слэм-данк».
11.35 «Спорт-микс».
11.45 «Наши. Юрий Шевцов».
12.00, 13.15 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
13.00 «Наши. Владимир Шантарович».
14.15 «Игры «на вырост».
16.55 Футбол. Товарищеский матч Армения–Беларусь. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
19.00 «Спорт-центр».
19.10 «Овертайм».
19.40 «Мир английской премьер-лиги». Видеожурнал.
20.10 «Макс Мирный live».
21.25 Смешанные единоборства.

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 07.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Теория заговора».
10.00 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20, 13.10, 19.00 «Пусть говорят».
13.55 «Давай поженимся!».
14.55 «Мужское/женское».
16.20 «Обратный отсчет».
16.55 «На самом деле».
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
20.00 «Время».
21.05 «Троцкий». Сериал.
23.00 «Подлинная история русской революции».
01.00 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Комната смеха».
12.00, 20.40 «Тайны следствия». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.45 «60 минут».
17.35 «Судьба человека».
18.45 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
22.10 «Простые вопросы».
22.30, 23.10 «Запретная любовь». Сериал.

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10, 07.10 «Деловое утро НТВ».
08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.40, 23.20 «ЧП.by».
10.20, 19.40 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневники.
10.25 «Лесник». Сериал.
12.05 «Суд присяжных».
13.25, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Место встречи».
16.30 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
19.45 «Специальный выпуск».
20.40 «Паутина». Сериал.
23.45 «Итоги дня».
00.15 «Основная версия». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 18.35 «Тайны Чапман».
09.30, 17.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Отблески». Сериал.
12.30, 23.25 «Загадки человечества».
13.50 «Территория заблуждений».
15.35 «Водить по-русски».
15.55 «Минск и минчане».
16.50 «Солдаты и офицеры».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Представь себе». Х/ф.
22.10 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».
01.05 «Знахарь». Сериал.

Мир
06.00 «Метод Фрейда». Сериал.
07.30 «Доброе утро, мир!».
08.35 «Нет проблем».
10.00 «Наше кино. История большой любви».
10.30, 13.15, 19.20 «Остров ненужных людей». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
14.25, 02.30 «Другой мир».
15.00 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 17.10, 18.05, 04.55 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
21.10 «Отдел 44». Сериал.
23.10 «Белый паровоз». Х/ф.
00.40 «Глупая звезда». Х/ф.
03.00 «Цареубийца». Х/ф.

Россия Культура
06.30, 07.00, 07.30, 08.00 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
06.35, 08.05, 20.30 «Правила жизни».
07.05 «Легенды мирового кино».
07.35 «Путешествия натуралиста».
08.35, 22.45 «Аббатство Даунтон». Сериал.
09.25, 15.40 «Мировые сокровища».
09.40, 19.45 «Главная роль».
10.15, 18.30 «Наблюдатель».
11.10, 00.35 «ХХ век».
12.15 «Игра в бисер».
12.55 «Абсолютный слух».
13.35, 21.10 «Неистовые модернисты».
14.30 «Живая Вселенная». «Земля и Венера. Соседки». Д/ф (с субтитрами).
15.10, 01.40 К юбилею Наталии Гутман. Ф.Шопен. Соната для виолончели и фортепиано.
16.00 «Завтра не умрет никогда».
16.30 «Пряничный домик».
16.55 «Линия жизни».
17.50 «Агриппина Ваганова. Великая и ужасная».
20.05 «Кто мы?». «1917: Переворот? Революция? Смута?».
20.55 «Спокойной ночи, малыши!».
22.05 «Энигма. Владимир Федосеев».
23.55 «Черные дыры. Белые пятна».
02.15 «Больше, чем любовь».

Белсат
07.00, 08.00, 13.10, 14.15, 18.30, 19.30, 00.15, 02.10 «Студыя «Белсат».
07.30, 13.40 «Маю права».
07.50, 14.00 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
09.30, 15.45, 21.00, 01.45 «Аб’ектыў».
10.00, 16.10 «Вяскоўцы».
10.25, 16.40 «Невядомая Беларусь».
11.00 «Варажба жарлянкі». М/ф.
12.40, 17.35 «Прыват»: «Узяць сябе ў рукі, або Неабмежаваныя магчымасці».
17.10 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак.серыял.
18.05 «Эксперт».
18.55 «Людскія справы».
21.25, 02.30 «Рэпартэр».
21.50 «Лютэр». Серыял.
22.45 «Згодныя на ўсё бунтуюць». Д/ф.

УЛЫБНИТЕСЬ...

***

Вчера отключили свет... Два часа провел без интернета... Пообщался со своей семьей. Оказывается, очень приятные люди!

***

– Я хочу жениться на вашей дочери!
– Молодой человек, я не позволю вам жениться на моей дочери, так как вы слишком мало зарабатываете. И поверьте: когда-нибудь вы мне скажете за это спасибо.

***

– Дорогой, а где мой велотренажер?
– Выбросил его. Замучила эта иллюзия того, что ты уезжаешь...

ПЯТНИЦА, 10 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 01.55 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15 «Зона Х».
09.10 «Река памяти». Х/ф.
10.55, 12.10, 18.40, 19.20 «Нити судьбы». Сериал.
13.10 «Детский доктор».
13.45 «День в большом городе».
14.45, 15.25, 17.05 «Певица». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
21.00 «Панорама».
21.50 «Клуб редакторов».
22.35 «Минус один». Сериал.
02.15 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 19.15 «Тэлебарометр».
09.05, 17.10 «Месть». Сериал.
11.05 «Папа сможет?».
11.55 «Подарок судьбы». Сериал.
14.05, 20.30 «Американский жених».
15.15 «Их перепутали в роддоме». Сериал.
16.15, 00.55 «Ничего себе ньюз».
16.20, 00.15 «Пин_код».
19.20 «Барышня-крестьянка».
21.30 «Богиня шопинга».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
22.05 «Битва экстрасенсов. 16-й сезон».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35, 20.10 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп».
08.20, 12.15 «Гэты дзень».
08.25, 18.15 «Доўгая дарога ў дзюнах». Серыял.
09.35, 14.05 «У двух кроках ад «Раю». М/ф.
10.55 «Святыні Беларусі».
11.20, 17.35 «Легенды кіно».
11.20 «Сіла веры».
12.45 «Славянскі базар у Віцебску – 1997».
13.45 «Музеі Беларусі».
15.30, 21.05 «Маршалы Сталіна».
16.10, 21.45 «Маёр Віхар». Серыял.
19.25 «Тэатр у дэталях».
«Сівая легенда». Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь.
20.40 «Калыханка».
23.05 «Песні пад гітару».
23.20 «Час кіно».

Беларусь 5

08.00 Хоккей. Лига чемпионов.
09.55 Футбол. Товарищеский матч Армения–Беларусь.
11.50 «Овертайм».
12.20 «Мир английской премьер-лиги». Видеожурнал.
12.50 Волейбол. Лига чемпионов.
14.30 Плавание. Этап Кубка мира. Пекин. Прямая трансляция.
16.35 «Спорт-микс».
16.45 Смешанные единоборства. Международный турнир.
18.50 «Хоккей для всех».
19.20, 22.00 «Спорт-центр».
19.30 Самбо. Чемпионат мира. Финалы. Прямая трансляция.
22.10 Прыжки на батуте. Чемпионат мира. Командный финал. Женщины. Мужчины.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 07.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Идеальный ремонт».
10.00 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20, 13.10 «Гении и злодеи».
13.55 «Давай поженимся!».
14.55 «Мужское/Женское».
16.20 «Белые Росы». Х/ф.
18.20 «Контрольная закупка».
18.55 «Удача в придачу!». Дневник.
19.00 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 «Голос». Новый сезон.
23.00 «Вечерний Ургант».
23.55 «Ночные новости».
01.10 «Королева бензоколонки». Х/ф.

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Простые вопросы».
12.00, 20.40 «Тайны следствия». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.45 «60 минут».
17.35 «Судьба человека».
18.45 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
22.10, 23.10 «Запретная любовь». Сериал.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10, 07.10 «Деловое утро НТВ».
08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.40, 23.20 «ЧП.by».
10.20, 19.40 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневники.
10.25 «Лесник». Сериал.
12.05 «Суд присяжных».
13.25, 18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Место встречи».
16.30 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
19.45 «Специальный выпуск».
20.40 «Паутина». Сериал.
23.50 «Основная версия». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 18.35 «Тайны Чапман».
09.30, 17.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Отблески». Сериал.
12.30 «Загадки человечества».
13.50 «Представь себе». Х/ф.
15.40 «Водить по-русски».
16.10 «Автопанорама».
16.50 «Добро пожаловаться».
17.10 «Открытый разговор».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Францыск Скарына».
20.50 «Предсказания волхвов: что нас ждет?».
23.05 «Ученые с большой дороги».
23.55 «Знахарь». Сериал.

Мир

06.00, 17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
07.30 «Доброе утро, мир!».
08.35, 01.25 «Дети Дон-Кихота». Х/ф.
10.00 «Любимые актеры».
10.30, 13.15 «Остров ненужных людей». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
14.25 «Другой мир».
15.00 «Дела семейные. Новые истории».
16.15 «Секретные материалы».
19.20 «Легенда о Круге». Сериал.
23.00 «Вий». Х/ф.
00.25 «Держись, шоубиз!».
00.55 «Кошмар большого города».
02.50 «Глупая звезда». Х/ф.
04.25 «Цирк». Х/ф.

Россия Культура

06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.15 «Новости культуры».
06.35 «Пряничный домик.
07.05 «Легенды мирового кино».
07.35 «Путешествия натуралиста».
08.05 «Правила жизни».
08.35 «Аббатство Даунтон». Сериал.
09.25, 02.40 «Мировые сокровища».
09.40, 19.45 «Главная роль».
10.15 «Наблюдатель».
11.10 «ХХ век». Праздничный концерт ко Дню милиции.
12.15 «О чем молчат храмы…».
12.55 «Энигма. Владимир Федосеев».
13.35 «Неистовые модернисты».
14.30 «Живая Вселенная». «Солнце и Земля. Вспышка».
15.10 Д.Шостакович. Концерт №2 для виолончели с оркестром.
15.55 «Завтра не умрет никогда».
16.25 «Письма из провинции».
16.55 «Гении и злодеи».
17.20 «Большая опера – 2017».
20.05 «Кто мы?».
20.35 «Линия жизни».
21.30 «Кино на все времена».
23.30 «2 Верник 2».
00.15 «Иегуди Менухин. Скрипач столетия».
02.20 «Шерлок Холмс и доктор Ватсон», «Великолепный Гоша». Мультфильмы для взрослых.

Белсат

07.00, 08.00, 13.20, 14.20, 18.30, 19.30, 23.40, 01.35 «Студыя «Белсат».
07.30, 13.50 «Людскія справы».
09.30, 15.50, 21.00, 01.10 «Аб'ектыў».
10.00 «Рэпартэр».
10.20 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак.серыял.
10.50, 16.20 «Згодныя на ўсё бунтуюць». Д/ф.
12.20 «Лютэр». Серыял.
17.50 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
18.00 «Вяскоўцы».
19.00 «Загадкі беларускай гісторыі»: «7 лістапада. Дзень свята ці знак бяды?».
19.15 «Сведкі»: «Дзяды».
21.25, 01.55 «ПраСвет».
22.05 «Зімовая костка». М/ф.

СУББОТА, 11 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.05 «Існасць».
06.30 «Причал любви и надежды». Сериал.
08.20 «Кулинарная дипломатия».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Клуб редакторов».
09.55 «Дача».
10.30 «Трансформация».
11.10 «Здоровье».
12.10 «50 рецептов первого».
12.50, 15.45, 22.50 «Сваты-3». Сериал.
14.00 «Я знаю».
15.15 «Краіна».
16.50 «Наследница». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.45 «Счастливый вечер».
00.50 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Слишком много хвостов».
07.30 «Фиксики».
07.50 «Король Дроздобород». Х/ф.
08.50, 20.45 «Тэлебарометр».
08.55 «Папа сможет?».
09.50 «Свадьба вслепую».
11.30, 20.50 «Барышня-крестьянка».
12.40 «Смурфики». Мультфильм.
14.30 «Представь себе». Х/ф.
16.30 «Копейка в копейку».
17.10 «Научи жену рулить».
18.10 «Особое мнение». Х/ф.
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.05 «ЛавЛавСаг».
23.05 «Сокровище нации». Х/ф.

Беларусь 3

07.35 «Сіла веры».
08.00, 13.55, 20.15 «Калейдаскоп».
08.15, 14.10, 20.30 «Гэты дзень».
08.20 Мультфільм.
08.35 «Вечны кліч». Серыял.
10.00 «Хата на хату».
10.55 «Беларуская кухня».
11.20 «Беларусь як песня».
11.50 «Навукаманія».
12.20 «Не выпускай з-пад увагі». М/ф.
14.15 «Камертон».
14.45 «Віртуозы цымбал».
16.00 «Апошні дзень».
16.35, 17.45 «Шэрлак Холмс і доктар Ватсан». Серыял.
18.55 «Па законах ваеннага часу». М/ф.
20.40 «Калыханка».
21.05 «Адзінокім даецца інтэрнат». М/ф.
22.30 «Трыбунал».
23.50 «Ліра».

Беларусь 5

08.00, 21.15 Самбо. Чемпионат мира. Финалы.
09.45 Прыжки на батуте.
11.20, 23.55 Плавание. Этап Кубка мира. Пекин.
12.55 «Тренировочный день».
13.25 «Большой спорт».
14.10 Превью к теннисному матчу Беларусь–США.
14.30 Теннис. Кубок федерации. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
18.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
19.25 Гандбол. Лига чемпионов. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
21.05 «Спорт-центр».
22.50 Прыжки на батуте. Чемпионат мира. Синхронные прыжки.

ОНТ

07.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
07.05 «Мама Люба». Сериал.
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.20 «Здоровье».
10.30 «Смак».
11.15 «Идеальный ремонт».
12.20 «Умницы и умники».
13.10 «Ералаш».
13.35 «Статский советник». Х/ф.
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Теория заговора».
17.25 «Кто хочет стать миллионером?».
19.05 «Мой бизнес».
21.05 «Удача в придачу!». Дневник.
21.10 «Сегодня вечером».
23.50 «Прожекторперисхилтон».
00.25 «Короли фанеры».

РТР-Беларусь

07.00 «Прощеное воскресенье». Х/ф.
08.50 «Следствие ведут знатоки». Сериал.
11.00, 20.00 «Вести».
11.20 «Живые истории».
12.10 «Пятеро на одного».
13.00 «Наше дело».
13.15 «Юмор! Юмор! Юмор!!!».
15.30 «Из жизни начальника уголовного розыска». Х/ф.
17.20, 20.55 «Разбитые сердца». Х/ф.
19.00 «Картина мира».
19.55 «Погода на неделю».
22.40 «Ночь после выпуска». Сериал.

НТВ-Беларусь

06.20 «Астропрогноз».
06.25 «Преступление будет раскрыто». Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00 «Сегодня».
08.20 «Врачебные тайны плюс».
08.55 «Поедем, поедим!».
09.25 «ЧП.by».
10.20 «Главная дорога».
11.00 «Еда живая и мертвая».
11.55 «Квартирный вопрос».
13.20 «Как в кино».
14.15 «Адвокат». Сериал.
16.20 «Следствие вели…».
17.10 «Секрет на миллион».
19.00 «Центральное телевидение».
20.00 «Ты супер! Танцы».
22.25 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневники.
22.45 «Неудержимый». Х/ф.
00.20 «Основная версия». Сериал.

СТВ

06.45 «Странное дело».
08.20 «Анфас».
08.35 «Тайны Чапман».
09.30 «Самые шокирующие гипотезы».
10.25 «Теледоктор».
11.00 «Минск и минчане».
11.35 «Ремонт по-честному».
12.15 «Самая полезная программа».
13.10 «Всем по котику».
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.45 «Открытый разговор».
14.00, 00.10 «Влюблен по собственному желанию». Х/ф.
15.40 «Смотреть всем!».
15.55 «Большой город».
16.40 «Ученые с большой дороги».
17.30 «Збірайцеся, сябры!». К 50-летию творческой деятельности А.Ярмоленко.
20.00 «СТВ-спорт».
20.10 «Форрест Гамп». Х/ф.
22.30 «Засекреченные списки».

Мир

06.00, 08.20 «Маша и Медведь». Мультфильм.
07.50 «Союзники».
09.00 «Ой, мамочки!».
09.30 «Наше кино. История большой любви».
10.00, 16.00, 19.00 «Новости».
10.15 «Достояние республик. Поверженные колоссы».
10.45, 01.15 «Д'Артаньян и три мушкетера». Х/ф.
16.15, 19.15 «Вы заказывали убийство». Сериал.
23.45 «Вий». Х/ф.
05.35 Мультфильмы.

Россия Культура

06.30 «Библейский сюжет».
07.05 «Депутат Балтики». Х/ф.
08.40 Мультфильмы.
09.15 «Пятое измерение».
09.45 «Обыкновенный концерт».
10.15 «Последний визит». Х/ф.
11.30 «Власть факта».
12.10, 00.40 «Утреннее сияние».
13.05 «Иллюзион». **«Похититель персиков».** Х/ф.
14.35 «История искусства».
15.30, 01.35 «Искатели».
16.15 «Гении и злодеи».
16.45 «Любовь в искусстве».
17.30 «Алешкина любовь». Х/ф.
19.00 «Большая опера – 2017».
21.00 «Агора».
22.00 «Мой папа Барышников». Х/ф.
23.40 Мэйсео Паркер на джазовом фестивале во Вьенне.
02.20 Мультфильмы для взрослых (с субтитрами).

Белсат

07.00, 07.55 «Студыя «Белсат».
07.25 «Загадкі беларускай гісторыі»: «7 лістапада. Дзень свята ці знак бяды?».
07.45 «Сведкі»: «Дзяды».
09.25, 21.00, 23.25 «Аб'ектыў».
09.55, 13.30, 23.40 «ПраСвет».
10.30 «Дзённік Флёркі». Мультсерыял.
10.55 «Матыльда». Мультсерыял.
11.10 «Ранча «Піковая сямёрка». Серыял.
11.35 «Планета Зямля». Серыял.
12.25 «Чэслаў Немэн». Д/ф.
13.10 «Асабісты капітал».
14.05, 00.15 «Жонкі дэспатаў». Дак. серыял.
15.00 «Дзяўчаты з Наваліпак». М/ф.
16.30 «Беларусы ў Польшчы».
16.45 «Над Нёмнам».
17.00 «Рэпартэр».
17.25 «Бода». Серыял.
18.15 «Саніта». Д/ф.
19.50 «Зона «Свабоды».
20.25 Belsat Music LIVE.
21.15 «Рапарт»: «Паўтор рэвалюцыі».
21.50 «Уаджда». М/ф.
01.10 «Зоры не спяць».

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 12 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.25, 22.10 «Причал любви и надежды». Сериал.
08.20 «Детский доктор».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.45 «Коробка передач».
10.25 «Народное утро».
11.05 «Вокруг планеты».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 «50 рецептов первого».
13.10, 15.30 «Минус один». Сериал.
15.15 «Твой город».
17.15 «Дом без выхода». Х/ф.
20.35 «Навіны надвор'я».
21.00 «Главный эфир».

Беларусь 2

07.00 «Представь себе». Х/ф.
08.45, 19.45 «Тэлебарометр».
08.50 «Когда мы дома».
10.00 «Мир наизнанку».
11.05, 20.45 «Барышня-крестьянка».
12.20 «Кунг-фу панда: захватывающие легенды». Мультфильм.
13.10 «Легенда стиля».
14.30 «Сокровище нации». Х/ф.
16.50 «Камень, ножницы, бумага».
17.35 «Битва экстрасенсов. 16-й сезон».
20.25 «Два рубля».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
22.05 «Телеведущий: легенда о Рони Бургунди». Х/ф.

Беларусь 3

07.35 «Святыні Беларусі».
08.00, 13.50, 20.15 «Калейдаскоп».
08.15, 20.30 «Гэты дзень».
08.20 «Не выпускай з-пад увагі». М/ф.
10.00 «Наперад у мінулае».
10.25 «Нацыянальны хіт-парад».
11.20 «Майстры і куміры».
12.15 «Залаты шлягер – 2017». Канцэрт Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра Беларусі пад кіраўніцтвам народнага артыста Беларусі Міхаіла Фінберга.
13.25 «Камертон».
14.05 «Па законах ваеннага часу». М/ф.
15.25 «Беларусь як песня».
15.50 «Адзінокім даецца інтэрнат». М/ф.
17.20 «Вечны кліч». Серыял.
18.40 «Хата на хату».
19.35 «Апошні дзень».
20.40 «Калыханка».
21.05, 22.15 «Шэрлак Холмс і доктар Ватсан». Серыял.
23.20 «Песні пад гітару».

Беларусь 5

08.00 Самбо. Чемпионат мира.
09.35 Гандбол. Лига чемпионов. БГК им.Мешкова (Беларусь) – «Фленсбург» (Германия).
11.05, 23.30 Прыжки на батуте. Чемпионат мира.
12.10 «Снежный барс».
12.40 «Пит-стоп»
13.10 «Игры «на вырост».
13.40 Превью к теннисному матчу Беларусь–США.
14.00 Теннис. Кубок федерации. Финал. Беларусь–США. Прямая трансляция (в перерывах – «Спорт-центр»).
20.45 Баскетбол. Единая лига ВТБ. БК «Нижний Новгород»–«Цмокі-Мінск» (в перерыве – «Спорт-центр»).
22.45 «Про спорт. Итоги недели».

ОНТ

07.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
07.05 «Мама Люба». Сериал.
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «На наш вкус».
10.00 «Честное слово».
10.50 «Моя мама готовит лучше!».
11.50 «Летучий отряд».
12.35 «Жизнь Льва Троцкого. Враг номер один».
13.35 Концерт Стаса Михайлова.
15.30, 16.20 «Я могу!».
16.15 «Новости спорта».
17.40 «Талент краіны».
20.00 «Контуры».
21.05 «Клуб веселых и находчивых». Высшая лига. Второй полуфинал.
23.15 Праздничный концерт.

РТР-Беларусь

07.00 «Комната смеха».
07.35 «Ночь после выпуска». Сериал.
11.00, 20.00 «Вести».
11.20 «Сам себе режиссер».
12.15 «Утренняя почта».
13.00 «Когда все дома».
14.00 «Смеяться разрешается».
14.35 «Сломанные судьбы». Х/ф.
18.05 «Синяя Птица». Всероссийский открытый телевизионный конкурс юных талантов.
21.30 «Что происходит».
22.30 «Каминный гость». Х/ф.
00.05 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь

06.20 «Астропрогноз».
06.25 «Преступление будет раскрыто». Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00 «Сегодня».
08.20 «Пора в отпуск».
09.05 «Малая земля».
10.25 «Первая передача».
11.05 «Чудо техники».
11.55 «Дачный ответ».
13.20 «НашПотребНадзор».
14.20 «Адвокат». Сериал.
16.20 «Следствие вели…».
18.05 «Новые русские сенсации».
19.00 «Итоги недели».
20.05 «Перевозчик: наследие». Х/ф.
21.50 «Ты не поверишь!».
22.45 «Звезды сошлись».

СТВ

06.05, 09.20, 11.40, 13.15, 20.15, 22.40 «День космических историй».
08.30 «Добро пожаловаться».
08.50, 16.00 «Автопанорама».
11.00 «Большой завтрак».
13.30, 16.30 «24 часа».
13.45, 01.20 «Где находится нофелет?». Х/ф.
16.50 «Центральный регион».
17.20 «Военная тайна».
19.30 «Неделя».
22.10 «Неделя спорта».
23.25 «Целуйте девушек». Х/ф.

Мир

06.00 «Миллион вопросов о природе».
06.10, 07.00, 08.10, 09.20 Мультфильмы.
06.30 «Такие странные».
07.20 «Знаем русский».
08.20 «Беларусь сегодня».
08.50 «Еще дешевле».
09.30 «Культ/Туризм».
10.00, 16.00 «Новости».
10.20 «Во весь голос».
11.35 «Легенда о Круге». Сериал.
15.30 «Любимые актеры».
16.15, 20.00 «Учителя». Сериал.
19.00 «Вместе».
01.25 «Вы заказывали убийство». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Святыни христианского мира».
07.05 «Остров сокровищ». Х/ф.
08.40 Мультфильмы.
09.35 «Academia».
10.05 «Обыкновенный концерт».
10.35 «Алешкина любовь». Х/ф.
12.00 «Что делать?».
12.50 «Диалоги о животных».
13.30 «Иегуди Менухин. Скрипач столетия».
15.30 «Пешком…».
16.00 «Гений».
16.35 «Воображаемые пиры».
17.35 «Американская дочь». Х/ф.
19.10, 02.40 «Мировые сокровища».
19.30 «Новости культуры».
20.10 «Романтика романса».
21.05 «Белая студия».
21.45 Биеннале театрального искусства. Торжественное закрытие фестиваля «Уроки режиссуры».
23.10 «Одна шпионка и две бомбы».
00.05 «Последний визит». Х/ф.
01.20 «Любовь в искусстве».
02.05 Мультфильмы для взрослых.

Белсат

07.00, 21.00, 23.50 «Аб'ектыў».
07.15 «ПраСвет».
07.55 «Дзённік Флёркі». Мультсерыял.
08.15 «Матыльда». Мультсерыял.
08.35 «Планета Зямля». Серыял.
09.25 «Ранча «Піковая сямёрка». Серыял.
09.50 «Беларусы ў Польшчы».
10.10 «Рэпартэр».
10.30 «Над Нёмнам».
10.50 «Зона «Свабоды».
11.25 «Прыват»: «Узяць сябе ў рукі, або Неабмежаваныя магчымасці».
11.55, 21.15 «Вяскоўцы».
12.20 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
12.30 Канцэрт «АВ-ВА-аркестра».
13.00 «Рапарт»: «Паўтор рэвалюцыі».
13.30 «Людскія справы».
14.05 «Саніта». Д/ф.
15.35 «Уаджда». М/ф.
17.15 «Старажытны Рым: узлёт і падзенне імперыі». Серыял.
18.10 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
18.35 «Мова нанова».
19.00 «Эксперт».
19.25 «Невядомая Беларусь»: «Вернікі». Д/ф.
20.00 «Аблава». Д/ф.
21.45 «Кінаклуб»: «Ан: салодкі боб».
21.55 «Ан: салодкі боб». М/ф.
00.05 Belsat Music LIVE.
00.40 «Бода». Серыял.
01.30 «Абарваныя жыцці: Рывер Фінікс». Д/ф.

УЛЫБНИТЕСЬ...

***

Говорю, что не пью, – все пытаются напоить!

Говорю, что на диете, – все пытаются накормить!

Говорю, что нет денег… То ли тихо говорю, то ли хреново слышат.

***

Всегда, когда выхожу из кухни, говорю чайнику:

– Свистни, когда закипишь!

Ни разу еще не подвел. Уважаю его.

***

– Как я тебя узнаю?

– Я буду в синих джинсах, рост примерно 165, вес 54…

– Хорошо, а я буду в светлой куртке с весами и рулеткой.

Адрас рэдакцыі: 220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.
nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Паколькі ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 2.11.2017 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 24 015 экз. Заказ № 4176.